

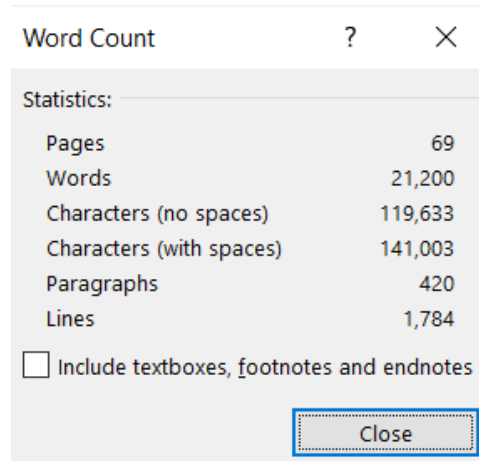
BEKENDTGØRELSE 2020-10-28 NR. 1536 § 1 & GOD DATABEHANDLINGSSKIK

En databeskyttelsesretlig analyse

Thea Marie Rune Jakobsen
Studienummer: 20163462

Titelblad

Studieretning	Jura, Aalborg Universitet
Dansk titel	Bekendtgørelse 2020-10-28 nr. 1536 § 1 & god databehandlings- skik – En databeskyttelsesretlig analyse
Engelsk titel	Executive order 2020-10-28 nr. 1536 section 1 & the principle of lawful, fair, and transparent data processing – A data protection law analysis
Retsområde	Persondataret
Vejleder	Kasper Bjerre Hendrup Andersen

Antal tegn

Word Count ? X

Statistics:

Pages	69
Words	21,200
Characters (no spaces)	119,633
Characters (with spaces)	141,003
Paragraphs	420
Lines	1,784

Include textboxes, footnotes and endnotes

Close

Ordforklaringsliste

BKG-1536	Bekendtgørelse 2020-10-28 nr. 1536
BKG-650	Bekendtgørelse 2021-04-13 nr. 650
L-136	Lov 2020-12-04-136 om informationstilgang m.m. for den uafhængige kommissionen som skal gennemgå og evaluere myndighedernes håndtering af covid-19-pandemien i Norge (Koronakommissionen)
DBL	Lov 2018-05-23 nr. 502 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (Databeskyttelsesloven)
DBF	EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse)
Epidemilov-1444	LBK 01/10/2020 nr. 1444
Epidemilov-285	Lov 27/02/2021 nr. 285 (gældende).
SSI	Statens Serum Institut

Abstract

BKG-1536 entered into force the 31st of October 2020 and had its legal basis in epidemilov-1444 sections 21a and 21b. BKG-1536 section 1 allowed employers in the public and private sector to disclose their employees' national identification numbers to SSI, if SSI requested so.

This thesis seeks to determine, if the disclosure of employees' national identification number done by their employers in the private sector, in accordance with BKG-1536 section 1, harmonize sufficiently with the principle of lawful, fair, and transparent data processing contained in the General Data Protection Regulation's article 5(1)(a). Furthermore, the thesis also includes a comparative outlook to the Norwegian law L-136, with the purpose of assessing how BKG-1536 compares to it.

According to GDPR article 5(1)(a), any processing of data, must be lawful, fair, and transparent. The processing is lawful if it is based on a sufficient legal basis. The processing is fair if the data subject has been made aware of and have received the adequate information about it. Furthermore, should the controller recognize the data subject's reasonable expectations towards the data processing. The processing is transparent if the data subject receives adequate information from to processor about the purpose and scope of the processing and about who the processor is. The required information is contained in the processors obligation to give information in accordance with GDPR article 13 or 14.

The legal basis of BKG-1536, epidemilov-1444, was repealed on the 27th of February 2021. The new legislation, epidemilov-285 put forth, that BKG-1536 was to continue to be applicable legislation until the 15th of April 2021. In the period between the 27th of February to the 15th of April 2021, BKG-1536 was applicable legislation without a legal basis. Any processing of national identification numbers in this period with its basis in BKG-1536 section 1, was not lawful processing in accordance with GDPR article 5(1)(a). Before the 27th of April, epidemilov-1444 was still applicable legislation, and therefore BKG-1536 still had a legal basis. After the 15th of April, BKG-1536 was repealed and BKG-650 entered into force and became the new legal basis for the data processing. Thus, the processing is lawful in accordance with GDPR article 5(1)(a) before the 27th of February and after the 15th of April.

Depending on the situation, it is either the employer or SSI who is obligated to give the data subject information about the processing in accordance with GDPR art. 13 or 14. If the employer at the time of collecting data about the employees national identification number, does not know about BKG-1536 and the request that SSI can make, then it is, in the case of disclosure, SSI that is obligated to inform the data subject in accordance with GDPR article 14. If the employer do know about BKG-1536 and the request that SSI can make, at the time of collecting data about the employees national identification number, then it is the employer that is obligated to inform the data subject in accordance with GDPR article 13 in the case of disclosure. If the information contained in GDPR art. 13 or 14 is provided, then the data processing is transparent.

The data processing is fair, if the processor that is obligated to inform the data subject in accordance with GDPR article 13 and 14, fulfills that obligation. In the period where the processing is unlawful, the processing will also not be fair, as the processor must recognize that it is reasonable for the data subject to expect that their data are processed on a lawful legal basis.

There are many differences in the scope of respectively BKG-1536 and L-136. Notably in the scope of the data that can be processed and the personal scope of application. BKG-1536 also have a very limited amount of preparatory work, compared to L-136, that have 44 pages of considerations. The legal basis of processing and disclosure in L-136 section 2 and 4 notably has a very flexible date of repeal, as they are in force until the Koronakommisjon have finished their work.

It is concluded that disclosure of national identification numbers in accordance with BKG-1536 section 1 is harmonizing with GDPR article 5(1)(a) before the 27th of February 2021 and after the 15th of April 2021. In the period between the 27th of February and the 15th of April, the disclosure will neither be lawful or fair. In comparison with L-136, BKG-1536 is less transparent with its legal basis in the GDPR, and less flexible in its date of repeal.

Indhold

Titelblad	1
Ordforklaringsliste	2
Abstract	3
Kapitel I – Introduktion til emne	7
1. Indledning	7
2. Problemformulering.....	8
3. Metodeovervejelser.....	8
3.1. Valg af metode	8
3.2. Retskilder	9
3.3. Uklarhed i BKG-1536's ordlyd	15
3.4. Specialets opbygning	17
4. Afgrænsning	18
Kapitel II – Redegørende afsnit	20
5. Redegørelse for centrale begreber	20
5.1. Behandling	20
5.2. Den registrerede	20
5.3. Den dataansvarlige	20
5.4. Databehandler	21
6. BKG-1536	21
6.1. Historie og formål	21
6.2. Indhold	23
6.3. De databeskyttelsesretlige aktører i BKG-1536	23
7. De databeskyttelsesretlige principper	26
7.1. Princippet om god databehandlingsskik	26
7.2. Princippet om ansvarlighed	30
8. Behandlingsgrundlag for personnumre	31
8.1. DBF art. 87	32
8.2. Behandling af personnumre i et ansættelsesforhold	32
8.3. DBL § 11	33
9. Oplysningspligt.....	39
9.1. DBF art. 13.....	40
9.2. DBF art. 14.....	42
9.3. Undtagelser til DBF art. 14, stk. 1 – 4.....	43
9.4. Begrænsning af DBF art. 13 og 14.....	44

9.5. Oplysningspligt i forbindelse med videregivelse af personoplysninger.....	46
Kapitel III – BKG-1536 og god databehandlingskik.....	46
10. Analyse af BKG-1536.....	46
10.1. Er videregivelsen lovlig.....	47
10.2. Er videregivelsen gennemsigtig	55
10.3. Er videregivelsen rimelig.....	62
10.4. Hvem bærer ansvaret?.....	63
11. Delkonklusion.....	63
Kapitel IV – Komparativt udsyn til L-136.....	65
12. L-136's indhold.....	65
13. Ligheder med BKG-1536	68
14. Forskelle fra BKG-1536.....	68
15. Har L-136 de samme problemer som BKG-1536?.....	69
Kapitel V – Konkluderende	70
16. Konklusion.....	70
Litteraturliste	75

Kapitel I – Introduktion til emne

1. Indledning

Den 27. februar 2020 blev den første dansker testet positiv for Covid-19. Efter få uger med stigende smittetal blev Danmark den 11. marts 2020 lukket ned. På daværende tidspunkt var der ingen tvivl om, at dette var en enestående situation. Dagen efter iværksættelse af nedlukningen, den 12. marts 2020, vedtog regeringen en ny haste-ændringslov til epidemi-loven, som skulle tjene til at varetage de sundhedsfaglige og samfundsmæssige udfordringer en nedlukning og en pandemi ville føre med sig. I tiden der fulgte, vedtog regeringen mere hastelovgivning med det formål, at standse smittespredning gennem smitteopsporing af Covid-19

DBF trådte den 25. maj 2018 i kraft i Danmark, og har til formål at beskytte fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og sikre den fri udveksling af personoplysninger i EU jf. DBF art. 1, stk. 2 og 3. For at tilvejebringe beskyttelsen af de fysiske personer, indeholder DBF blandt andet et princip om god databehandlingskik i art. 5, stk. 1, litra a, som tilsiger, at enhver behandling af personoplysninger skal være lovlige, rimelige og gennemsigtige. Beskyttelsen af fysiske personer i forbindelse med behandling af deres personoplysninger, synes særligt relevant i konteksten af Covid-19 lovgivningen, idet denne i høj grad berører følsomme og fortrolige oplysninger såsom helbredsoplysninger og personnumre.

Et eksempel på en sådan Covid-19 lovgivning er "*Bekendtgørelse 2020-04-21 nr. 458*" som trådte i kraft den 4. april 2020. Denne bekendtgørelse åbnede en ventil for, at offentlige og private arbejdsgivere ved anmodning kunne videregive deres ansattes personnumre til SSI, med det formål at hindre udbredelse og smitte af Covid-19. Udstedelsen af en række ændringsbekendtgørelser til ovenstående, udmøntedes i ikrafttrædelsen af BKG-1536 den 31. oktober 2020, som ved specialets påbegyndelse var den gældende lovgivning. Denne blev den 15. april 2021 erstattet af BKG-650.

BKG-1536 har sin hjemmel i epidemilov-1444, og begge har været præget af, at være hastelovgivning i en krisetid. Netop elementet af krise, og det overvejende fokus på at stoppe Covid-19 smittespredningen "koste hvad det koste vil", rejser spørgsmålet om, hvorvidt databeskyttelsesretten og de fysiske personers sikkerhed og rettigheder, herunder princippet om god databehandlingskik, har været i højsædet ved lovgivningsprocessen.

Covid-19 er en verdensomspændende pandemi, og det kan derfor tænkes, at flere europæiske lande har vedtaget lovgivning som minder om BKG-1536. DBF bestræber sig på at skabe en harmoniseret og ensartet praksis i EU¹, og det er i denne sammenhæng interessant, om de andre medlemsstater har gjort sig lignende overvejelser, eller mangel på samme, i lovgivningsprocessen. Kan der være en ensartet praksis efter DBF, når medlemsstaterne bliver sat under pres af en international omvæltende begivenhed såsom Covid-19 pandemien?

2. Problemformulering

Harmonerer danske private arbejdsgiveres videregivelse af ansattes personnumre til SSI, med henblik på smitteforebyggelse af Covid-19, jf. BKG-1536 § 1, tilstrækkeligt med princippet om god databehandlingskik jf. DBF art. 5, stk. 1, litra a?

Afslutningsvist foretages et komparativt udsyn med henblik på at vurdere hvorledes BKG-1536 flugter med den sammenlignelige norske lovgivning, L-136.

3. Metodeovervejelser

3.1. Valg af metode

Dette speciale har til formål at fastslå, om videregivelse af personnumre jf. BKG-1536 § 1 harmonerer tilstrækkeligt med princippet om god databehandlingskik jf. DBF art. 5, stk. 1, litra a. Denne del af problemformuleringen ønskes belyst ved hjælp af den retsdogmatiske metode, som har til formål at beskrive, analysere, systematisere og kategorisere gældende ret. Særligt vigtigt for retsdogmatisk metode er perspektivet på det undersøgte, systematik af retsreglerne og beskrivelse af usikkerhed om retstilstanden.² Med baggrund i den retsdogmatiske metode, vil en række udvalgte retskilder beskrives og analyseres, med det formål at beskrive retstilstanden.

Specialet ønsker yderligere at vurdere hvorledes den danske lovgivning BKG-1536 flugter med den norske lovgivning L-136. Til besvarelse af denne del af problemformuleringen vil specialet inddrage et komparativt udsyn.

¹ Peter Blume, Databeskyttelsesret, 5. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2018, s. 60 (Herefter benævnt "Databeskyttelsesret")

² Carsten Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2018, s. 204 (Herefter benævnt "Retsvidenskabsteori")

Typisk ville man anvende en komparativ analyse, hvor der skelnes der mellem "*Länderbericht-metoden*" og "*den analytiske metode*". *Länderbericht-metoden* er alene en opregning af hvorledes enkelte lande løser en given problemstilling, og er derfor ikke fyldestgørende i sig selv. *Den analytiske metode* udgør den egentlige retssammenligning, som omfatter en analyse, hvor der påpeges ligheder og forskelle.³

Der er dog ikke nok materiale til at kunne foretage en fyldestgørende komparativ analyse, hvorfor der i stedet inddrages et komparativt udsyn.

3.2. Retskilder

3.2.1. DBF

Med henblik på at beskrive retstilstanden på området, vil DBF udgøre en primær retskilde. Der tages udgangspunkt i den danske oversættelse af DBF. I praksis vil hovedsproget være på engelsk, men forordningen har samme gyldighed på alle sprog⁴. Da specialet udarbejdes på dansk, anvendes den danske oversættelse for læsevenlighedens skyld. DBF er en forordning, og er derfor i dens original ordlyd fuldstændigt bindende for samtlige EU-medlemsstater jf. TEUF art. 288⁵. EU-ret har forrang for national ret, hvorfor DBF har forrang for anden dansk lovgivning⁶.

I DBF er der indeholdt 173 præambelbetragtninger. Præamblerne er ikke direkte bindende, men får karakter af væsentlige fortolkningsbidrag idet de har samme retlige funktion som lovforarbejder. Med det menes, at præamblerne er en fuldt ud integreret del af DBF, og de er medtaget for at opfylde den funktion at forklare enkelte artikler uddybende. Artiklerne er således den centrale del af DBF, mens præamblerne inddrages i fortolkningsprocessen.⁷

DBF er ikke udtømmende og mange af dens bestemmelser er udformet således, at de kan have en varierende betydning⁸. Der overlades derfor et råderum for at medlemsstaterne kan udfylde en række punkter gennem national lovgivning⁹.

³ Jens Evald, *Juridisk teori, metode og videnskab*, 2. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2020, s. 184

⁴ Peter Blume, *Den nye persondataret*, 2. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2018, s. 52, (Herefter benævnt "*Den nye persondataret*")

⁵ Peter Blume, *Persondatarettens kilder og metode*, 1. udgave, Djøf forlag, s. 57, (Herefter benævnt "*Persondatarettens kilder og metode*")

⁶ *Retsvidenskabsteori*, s. 282

⁷ *Persondatarettens kilder og metode*, s. 61-62

⁸ *Persondatarettens kilder og metode*, s. 35

⁹ *Den nye persondataret*, s. 51

I Danmark udfyldes hullerne i DBF således af DBL. Den nationale lovgivning skal dog stadig stemme overens med DBF regler og være inden for dens fastsatte rammer.¹⁰ I specialet er det primært DBL § 11 om behandling af CPR-numre der inddrages, da DBF overlader det til medlemsstaterne at fastsætte betingelserne for behandling af disse jf. DBF art. 87. Yderligere inddrages DBL § 12 kort, da denne regulerer behandling af personoplysninger i et ansættelsesforhold.

3.2.2. Danske love

Specialet inddrager en række danske love, navnlig epidemilov-285 og DBL. Herudover inddrages epidemilov-1444, som er en lovbekendtgørelse.

Lovregler er bindende og har det primære formål at regulere borgeres retsstilling ved enten at give en umiddelbar ret, pligt eller status for borgeren. Love udstedes af myndigheder der er beføjet til at forpligte borgere. Loven er den højest prioriterede retskilde og gælder således forud for de øvrige retskilder.¹¹

En lovbekendtgørelse er en sammenskrivning af en lov og senere ændringslove, som har til henblik at skabe et samlet overblik over de aktuelt gældende bestemmelser. En lovbekendtgørelse er teknisk set hverken en lov eller en bekendtgørelse, idet den har status af lovgivning, som ikke er vedtaget i folketinget og som ikke har en særskilt ikrafttrædelsesbestemmelse. Reglerne i en lovbekendtgørelse er gældende lovregler, og der sondres som regel ikke væsentligt mellem love og lovbekendtgørelser.¹²

Forarbejder til samtlige love inddrages, hvor disse vil fortolkes subjektivt, for at finde lovgivers intention bag lovgivningen. Dette gøres for at få et klarere forståelse for hvilke hensyn, der ligger bag de enkelte bestemmelser og hvordan de tænkes anvendt.¹³ Loves forarbejder er ikke selvstændige retskilder, men indgår som bidrag til fortolkningen af loven. Særligt betænkninger og bemærkninger til lovforslaget vil være relevante til dette formål.¹⁴

¹⁰ Persondatarettens kilder og metode, s. 35

¹¹ Retsvidenskabsteori, s. 255 - 256

¹² Retsvidenskabsteori, s. 268 - 269

¹³ Persondatarettens kilder og metode, s. 40-41

¹⁴ Retsvidenskabsteori, s. 261

3.2.3. Bekendtgørelser

En anden primær retskilde i specialet er den danske bekendtgørelse BKG-1536. Dennes ændringsbekendtgørelse, BKG-650, inddrages kort i forbindelse med det analyserende afsnit, for at give et fyldestgørende indblik i retstilstanden.

Bekendtgørelser er administrativt fastsatte bestemmelser, som skaber ret eller pligt for borgere i samme grad som en lov. Bekendtgørelsens indhold har ofte en større detaljeringsgrad end indholdet af love, og der vil ofte være adskillige bekendtgørelser til en lov, hvor hver bekendtgørelse regulerer et vist område. En bekendtgørelse skal have hjemmel i en lov, hvorfor domstolene i flere tilfælde har tilsidesat gyldigheden af bestemmelser i en bekendtgørelse med henvisning til, at de ikke havde en tilstrækkelig hjemmel i loven. Enhver bekendtgørelse skal offentliggøres i Lovtidende.¹⁵

3.2.4. Retspraksis fra Datatilsynet

Administrativ praksis er en anerkendt retskilde i dansk ret, men har den svaghed, at de, jf. DBF art. 78, stk. 1, kan påklages til den nationale domstol, som så vil kunne tilsidesætte afgørelsen ved dom¹⁶. Der stilles dog forholdsvist sjældent spørgsmål ved Datatilsynets afgørelser, da dette har sit eget retlige rum i dansk ret¹⁷. Derfor vil en administrativ afgørelse fra Datatilsynet typisk være både den første og sidste vurdering af en persondataretlig sag, hvorfor de besidder en høj retskildeværdi.

Administrative afgørelser fra tilsynsmyndighederne i Danmark vil kunne bidrage til at illustrere, hvordan de relevante regler i DBF skal forstås, hvorfor det primært er det formål de vil tjene i specialet.

3.2.5. Retspraksis fra andre medlemsstater

I specialet inddrages der afgørelser fra andre medlemsstaters tilsynsmyndigheder. Traditionelt set vil udenlandsk ret ikke kunne udgøre en retskilde i national ret, og tværgående anvendelse af andre medlemsstaters tilsynsafgørelser kan oftest kun have inspirerende virkning.¹⁸

¹⁵ Retsvidenskabsteori, s. 270 - 271

¹⁶ Persondatarettens kilder og metode, s. 48

¹⁷ Persondatarettens kilder og metode, s. 49

¹⁸ Persondatarettens kilder og metode, s. 72

Når der er tale om medlemslande inden for EU, vil medlemsstaternes nationale ret kunne virke hos hinanden, når den tager sigte på fortolkning af forordningen. Dette synspunkt understøttes af, at DBF har til formål at reducere grænserne om den nationale ret inden for EU, således enhver borger kan kende sine databeskyttelsesretlige rettigheder uanset hvilket medlemsland de befinder sig i.¹⁹

Det kan dog som udgangspunkt ikke antages, at tilsynsafgørelser truffet i andre lande har en egentlig styrende retskildeværdi. De kan dog tillægges en vis betydning, og inddrages derfor naturligt i retlig argumentation for at gøre retskildebilledes bredere.²⁰

3.2.6. Datatilsynets vejledninger

Datatilsynet har udstedt en række vejledninger om indholdet af DBF. Vejledningers retskildeværdi er lav, idet en vejledning ikke kan skabe rettigheder eller forpligtelser i forhold til borgere, idet domstolene ikke anvender reglerne²¹. Vejledninger ses overvejende som "gode råd", og der kræves ingen hjemmel for udstedelsen af en vejledning, men de giver udtryk for en vis forvaltningspraksis, som borgere og myndigheder kan indrette sig på²². Datatilsynets vejledninger giver ligeledes et indblik i Datatilsynets holdning til bestemte databeskyttelsesretlige områder.

I specialet vil Datatilsynets vejledninger tjene som fortolkningsbidrag til DBF.

3.2.7. Materiale fra Databeskyttelsesrådet

Det Europæiske Databeskyttelsesråd (EDPB) er oprettet i medfør af DBF art. 68, med henblik på at sikre en ensartet anvendelse af DBF i medlemsstaterne. Den opgave kan rådet varetage ved at udstede retningslinjer, henstillinger og udtalelser om bedste praksis. Databeskyttelsesrådets fortolkningsbidrag og retsopfattelse har karakter af soft law, og er derfor ikke retligt bindende for medlemsstaterne.²³

¹⁹ Persondatarettens kilder og metode, s. 73

²⁰ Persondatarettens kilder og metode, s. 73 - 74

²¹ Sten Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 3. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2013, s. 41 (Herefter benævnt "Almindelig forvaltningsret")

²² Retsvidenskabsteori, s. 341

²³ Den nye persondataret, s. 255-256

Til trods for dette, vil den retsopfattelse som rådet tilkendegiver være forpligtende for de nationale tilsyn i de enkelte medlemsstater, dog stadig under hensyn til den nationale interesse²⁴. Rådsafgørelser og udtalelser besidder altså en stor retskildemæssig værdi²⁵.

I specialet vil materiale fra Databeskyttelsesrådet indgå som fortolkningsbidrag til DBF.

3.2.8. Artikel 29-gruppens retningslinjer

Artikel 29-gruppen var en uafhængig europæisk arbejdsgruppe oprettet i medfør af det tidligere databeskyttelsesdirektivs artikel 29. Da DBF trådte i kraft, blev gruppen erstattet af det nuværende Databeskyttelsesråd. Artikel 29-gruppen producerede 266 arbejdsdokumenter, som blev tillagt stor betydning ved fortolkning af Databeskyttelsesdirektivet. Arbejdsdokumenterne har karakter af soft law, men vedrører principielle og generelle spørgsmål og havde derfor stor indflydelse.²⁶

Artikel 29-gruppen og Databeskyttelsesrådet har en næsten identisk sammensætning, og der er ingen forskel i forhold til sagkundskab. Selvom Databeskyttelsesrådet har større magtmidler end Artikel 29-gruppen, så har artikel 29 arbejdsdokumenterne retskildeværdi i relation til almindelige databeskyttelsesretlige spørgsmål, og kan anvendes som et retligt orienteret dokument. Databeskyttelsesrådet har dog retlig forrang, så hvis både de og art. 29-gruppen har udstedt et dokument vedrørende et spørgsmål, vil det ældre dokument ikke have retlig værdi.²⁷

I specialet vil materiale fra Artikel 29-gruppen indgå som fortolkningsbidrag til DBF.

3.2.9. Retsslitteratur

Retsslitteratur og juridiske artikler inddrages også i specialet. Retsslitteratur udgør dog ikke en egentlig retskilde, idet forfatteren til en artikel eller bog ikke har kompetencen til at normere gældende ret. Dog besidder litteratur alligevel en vis retskildemæssig funktion i den nationale databeskyttelsesret, såfremt litteraturen er baseret på en nøje analyse af regler og afgørelser.²⁸

²⁴ Persondatarettens kilder og metode, s. 63-64

²⁵ Databeskyttelsesret, s. 62

²⁶ Persondatarettens kilder og metode, s. 65

²⁷ Persondatarettens kilder og metode, s. 66

²⁸ Persondatarettens kilder og metode, s. 54 - 55

Derfor vil der i dette speciale blive henvist til retslitteratur i det omfang det tjener som støtte for fortolkningen af databeskyttelsesretten.

3.2.10. Norsk lovgivning

Udenlandsk ret har ingen direkte betydning for Danmarks nationale ret, og er således ikke direkte anvendelig som en kilde. Dog har mange retslærde hentet inspiration i andre lande, og domstolene kan også lade sig inspirere af forhold i udlandet, hvilket imidlertid ikke vil fremgå af en doms præmisser, da udenlandsk ret ikke er en retskilde.²⁹

I specialet inddrages den norske lovgivning L-136 i forbindelse med et komparativt udsyn. Under Covid-19 pandemien har det været overladt til de enkelte lande hvordan de lovgivningsmæssigt har håndteret situationen. I et databeskyttelsesretligt perspektiv er det interessant at sammenligne, hvorledes medlemsstater har grebet lovgivning med databeskyttelsesretlige aspekter an. Et komparativt udsyn har ikke nogen egentlig retskildeværdi, men kan bidrage til at belyse de forskellige måder man kan gribe en databeskyttelsesretlig problemstilling an.

Det skal bemærkes, at på trods af at Norge ikke er medlem af EU, så tiltrådte de DBF den 20. juli 2018, og er således et medlemsland i DBF's forstand³⁰.

Der er nogle markante forskelle mellem BKG-1536 og L-136, som adresseres allerede her. Omfanget og formålet med indsamlingen er meget forskellige, idet BKG-1536 § 1 omhandler adgangen til at videregive personnumre eller andre oplysninger som entydigt kan identificere ansatte, mens L-136 omfatter enhver type af personoplysninger som ville kunne være nødvendige for Koronakommisjonens arbejde. Derudover er BKG-1536 § 1 begrænset til at SSI kan anmode om personnumre fra arbejdsgivere, mens L-136 giver Koronakommisjonen adgang til at anmode om personoplysninger fra enhver. L-136 har dog et så bredt perspektiv, at indholdet af BKG-1536 er omfattet af det brede spektrum af personoplysninger og registrerede som L-136 vedrører.

²⁹ Retsvidenskabsteori, s. 273

³⁰ <https://www.regjeringen.no/no/tema/lov-og-rett/innsikt/ny-personopplysningslov/id2592984/> (Besøgt den 10-05-2021)

Yderligere er der den forskel at BKG-1536 omfatter den offentlige myndighed SSI's indsamling, mens L-136 omfatter en uafhængig kommissions indsamling. Formålene som indsamlingerne sker til, er også forskellige, idet SSI indsamler oplysninger til det formål at kunne tilbyde Covid-19 tests, mens Koronakommisjonen indsamler oplysninger for at evaluere myndighedernes håndtering af Covid-19. Lovgivningen drejer sig altså begge om Covid-19, men to vidt forskellige områder af pandemien.

Der vil i det komparative udsyn primært være fokus på selve videregivelsen og hvordan SSI og Koronakommisjonen hver især anmoder om personoplysningerne, og hvilke forbehold der er knyttet til disse indsamlinger.

3.3. Uklarhed i BKG-1536's ordlyd

BKG-1536 § 1 er præget af uklarhed i sin ordlyd. Der er ingen forarbejder til bekendtgørelsen, og det kan således ikke klargøres hvad lovgivers intention har været i forhold til dele af BKG-1536's ordlyd.

For det første, fremgår det af BKG-1536 § 1, at "*Offentlige og private arbejdsgivere kan efter anmodning fra Statens Serum Institut videregive oplysninger...*". Det forekommer uafklaret, om det med ordlyden "kan" menes, at det er frivilligt for arbejdsgiverne om de vil videregive personnumre, eller om de er forpligtede til at efterkomme en sådan anmodning.

For det andet giver BKG-1536 § 1 arbejdsgivere adgang til at videregive ” *Personnumre og lignende oplysninger der entydigt identificerer ansatte*” til SSI. Det forekommer uafklaret hvad der præcist er indeholdt i begrebet ”lignende oplysninger”, og det fremgår ej heller af forarbejderne til epidemilov-1444. Idet oplysningerne skal kunne ”*entydigt identificere ansatte*” i samme omfang som personnumre, vil oplysningerne formentligt have karakter af almindelige personoplysninger såsom fulde navn, adresse og kontaktoplysninger. BKG-1536 skal dog ses i lyset af Covid-19 pandemien, hvorfor det er muligt at ”lignende oplysninger” også omfatter helbredsoplysninger i form af negative og positive Covid-19 tests, og andre helbredsoplysninger som kan anvendes til smitteopsporing og smitteforebyggelse.

For det tredje fremgår det af BKG-1536 § 1 at ”*Statens Serum Institut må alene anmode om oplysninger omfattet af 1. pkt., når de ansatte tilhører en målgruppe, som ifølge myndighederne er relevant at teste som led i indsatsen for at hindre udbredelse og smitte af Coronavirus sygdom 2019 (COVID-19)*”. Rækkevidden af den målgruppe som SSI må anmode om oplysninger på, er ikke specificeret i hverken BKG-1536 § 1 eller i forarbejderne til epidemilov-1444. Det fremgår blot at SSI må anmode om oplysninger vedrørende den målgruppe som myndighederne finder relevant at teste. Denne formulering kan man ikke udlede noget afgørende fra, idet den relevante målgruppe kan ændre sig fra dag til dag, alt efter pandemiens forløb. I skrivende stund er teststrategien, at der sker massiv testning med både PCR- og antigen test for at understøtte samfundets gradvise genåbning³¹. Den relevante målgruppe vil således være meget bred og formentligt endda omfatte alle over 18 år.

De vage formuleringer der præger BKG-1536 skyldes formentligt, at både denne og dens hjemmelsgrundlag, epidemilov-1444, er blevet vedtaget som hastelovgivning. Yderligere vil det have været i lovgivernes interesse at formulere indholdet upræcist, således at forståelsen kan tilpasses i forhold til de behov, der måtte opstå gennem pandemiens udvikling.

Specialet vil alene forholde sig til de situationer der fremgår klart af BKG-1536, nemlig de situationer hvor arbejdsgivere videregiver deres ansattes personnumre til SSI. Sundhedsministeriet og SSI er hver især blevet kontaktet via mail, med henblik på at afklare hvad der skal forstås ved ordlyden ”*kan efter anmodning*”. Der er i skrivende stund ikke modtaget et svar fra hverken SSI eller Sundhedsministeriet.

³¹ Sundhedsministeriet, Covid-19: Teststrategi, 25. marts 2021, S. 3

Med ordlyden "*kan efter anmodning*", forstås det fremadrettet i specialet, at det er arbejdsgiverens frie valg, om de ønsker at efterkomme en anmodning om personnumre fra SSI.

3.4. Specialets opbygning

Specialet vil indledningsvist introducere et redegørende afsnit, hvor det som det første gennemgås, hvad der i DBF er indeholdt i begrebet "behandling af personoplysninger", samt hvem der er aktører i en databehandling. Dernæst redegøres der for BKG-1536's baggrund, formål og de relevante paragraffers indhold, og det klargøres hvilke persongrupper i BKG-1536 der hver især indtager rollerne som dataansvarlig, databehandler og registreret.

Efterfølgende redegøres der for princippet om god databehandlingsskik jf. DBF art. 5, stk. 1, litra a, og princippet om ansvarlighed jf. DBF art. 5, stk. 2, hvorefter de forskellige behandlingsgrundlag for behandling af personnumre i DBL introduceres. I denne forbindelse redegøres der for samspillet mellem den EU-retlige regulering og den nationale lovgivning i forbindelse med behandling af personnumre jf. DBF art. 87 og DBL § 11. I forlængelse heraf, redegøres der også for, hvorledes DBL §§ 11 og 12 spiller sammen, idet behandling af personnumre efter BKG-1536 sker i forbindelse med et ansættelsesforhold, hvilket almindeligvis reguleres af DBL § 12. Afslutningsvist redegøres der for den dataansvarliges oplysningspligt efter DBF art. 13 og 14, herunder hvilke krav der er til oplysningspligten, og hvilke muligheder der er for, at den dataansvarlige kan undtage eller begrænse sin oplysningspligt.

Det redegørende afsnit følges op af en analyse af, hvorledes arbejdsgivers videregivelse af personnumre i medfør af § 1 i BKG-1536 harmonerer med princippet om god databehandlingsskik. Der vil efterfølgende indgå en delkonklusion, som har til formål at opsummere de væsentligste pointer i analysen af BKG-1536 § 1, før det komparative udsyn inddrages.

Efter analysen af BKG-1536 og den efterfølgende delkonklusion, inddrages L-136 med et komparativt udsyn, for at fastlægge hvilke ligheder og forskelle der er i tilgangen til henholdsvis Danmark og Norges løsning af problemstillingen, og om L-136 undgår de problemer der er til stede i BKG-1536, og omvendt.

Afslutningsvist vil der indgå en samlet konklusion, hvori problemformuleringen besvares, og alle betragtninger indgår.

4. Afgrænsning

Specialet ønsker at undersøge om behandling af personoplysninger efter BKG-1536 § 1 harmonerer med princippet om god databehandlingssskik i DBF art. 5, stk. 1, litra a. I litra a er der indeholdt tre principper om lovlighed, rimelighed og gennemsigtighed. Princippet om lovlighed tilsiger at en behandling skal ske på et lovligt grundlag, hvilket vil sige at databehandling ikke blot skal ses i et nationalt perspektiv, men også i relation til Danmarks internationale forpligtelser. Specialet afgrænser sig fra at behandle Danmarks internationale forpligtelser ud over at nævne det kort i det redegørende afsnit, og forholder sig i det analyserende afsnit alene til, om der foreligger et lovligt behandlingsgrundlag for behandlingen.

Specialet afgrænser sig yderligere fra at behandle størstedelen af undtagelserne til behandlingsforbuddet jf. DBF art. 9, stk. 2 i dybden. Disse bestemmelser er relevante, da personnumre jf. DBL § 11, stk. 2, nr. 4, jf. § 7, kan have behandlingsgrundlag i samtlige undtagelser i DBF art. 9, stk. 2, men det vil ikke tjene specialet at redegøre grundigt for samtlige behandlingsgrundlag. Specialet redegør derfor udelukkende udtømmende for samtykke jf. art. 9, stk. 2, litra a, da samtykke synes at være et særligt relevant behandlingsgrundlag for personnumre, idet det fremgår af både DBL §§ 11, stk. 2, nr. 2 og 4. De resterende behandlingsgrundlag behandles alene kort i den analyserende del.

Derudover vil det ved læsning af problemformuleringen stå klart, at det kun er en udvalgt del af BKG-1536 som behandles. BKG-1536 § 2 omhandler SSI's videre behandling af ansattes personnumre som selvstændige dataansvarlige, og BKG-1536's §§ 3, 4 og 5 omhandler Regionrådets og SSI's videre behandling af biologisk materiale og analyseresultater, såfremt en borger valgte at benytte sig af tilbuddet i BKG-1536 § 1. Disse paragraffer vedrører således ikke spørgsmålet om arbejdsgivers videregivelse af deres ansattes oplysninger og afgrænses fra specialet. BKG-1536 § 6 omhandler BKG-1536's ikrafttræden og ophævelse. På trods af at denne bestemmelse ikke fremgår af problemformuleringen, så behandles den kort, idet der heri er indsat en solnedgangsklausul som har betydning for bekendtgørelsens retskraftighed.

Af BKG-1536 § 1 fremgår det, at "*Offentlige og private arbejdsgivere kan efter anmodning fra Statens Serum Institut videregive oplysninger...*". Specialet afgrænser sig af pladsmæssige

hensyn fra at behandle offentlige arbejdsgiveres videregivelse af personnumre og behandler således kun private arbejdsgiveres videregivelse.

Yderligere er det af hensyn til specialets omfang hovedsageligt danske arbejdsgiveres behandling af deres ansattes personnumre som behandles. Adgangen til at anmode om personoplysninger fra udenlandske arbejdsgivere med ansatte i Danmark jf. BKG-1536, § 1, stk. 2 behandles således ikke. Den norske lovgivning L-136 inddrages i forbindelse med det komparative udsyn, hvorfor den norske "Koronakommisjons" behandling af personoplysninger inddrages i denne sammenhæng på trods af det ellers overvejende danske perspektiv.

Yderligere afgrænses en stor del af databehandlingsprincipperne i art. 5 fra specialet. Det er alene principperne om god databehandlingsskik og ansvarlighed som behandles. Dette er til dels gjort af hensyn til specialets omfang, men overvejende for at holde et vist fokus. Databehandlingsprincippet om god databehandlingsskik vurderes at have større relevans for specialet som helhed, idet krav om b.la. behandlingshjemmel og oplysningspligt er indeholdt heri. Princippet om god databehandlingsskik fungerer således som en god "lakmusprøve" i forhold til hvordan BKG-1536 harmonerer med DBF som helhed. Princippet om ansvarlighed er relevant i forbindelse med at slå fast, hvem af de mange aktører i BKG-1536 der står med det egentlige ansvar i forhold til at overholde princippet om god databehandlingsskik. Principperne om sletning og sikkerhed inddrages ikke, da BKG-1536 omhandler indsamling og behandling af personoplysninger frem for den videre opbevaring af dem. Principperne om datakvalitet, formålsbestemthed og dataminimering inddrages ikke af hensyn til specialets omfang.

Af samme årsag behandles den registreredes rettigheder i DBF art. 15 – 22 ikke. Disse ville dog have haft relevans ift. princippet om gennemsigtighed, da den dataansvarlige er ansvarlig for at kommunikere til den registrerede, hvorledes og i hvilket omfang denne kan udøve sine rettigheder ift. den behandling der foretages³².

Afslutningsvist afgrænser specialet sig fra at behandle de statsforfatningsretlige spørgsmål der opstår ved at BKG-1536 i en periode har hjemmel i den bortfaldne epidemilov-1444 og ikke den gældende epidemilov-285. Specialet vil altså ikke tage stilling til, om lovgiverne har været retmæssige i deres beslutning om at videreføre BKG-1536 efter at epidemilov-1444

³² Artikel 29-Gruppen, Retningslinjer for gennemsigtighed i henhold til forordning 2016/679, 2018, s. 7

bortfaldt eller ej, men i stedet fokusere på det databeskyttelsesretlige perspektiv – altså hvilken betydning den manglende lovhjemmel har for behandling af personoplysninger foretaget i medfør af BKG-1536 § 1 i perioden, hvor dette gør sig gældende.

Kapitel II – Redegørende afsnit

5. Redegørelse for centrale begreber

I DBF art. 4 er der indeholdt 26 definitioner, som har til formål at afklare kernebegreber i forordningen. I disse definitioner bliver begreberne "behandling", "den registrerede", "den dataansvarlige" og "databehandler" specificeret.

5.1. Behandling

En behandling er defineret som enhver aktivitet eller række af aktiviteter relateret til en eller flere personoplysninger. I DBF art. 4, stk. 1, nr. 2 er der angivet en række eksempler på hvad en behandling er. Disse eksempler er ikke udtømmende og det afgørende er, at der ikke er nogen handling eller undladelse relateret til en personoplysning, som falder uden for DBF. Begrebet "behandling" er således et meget bredt begreb.³³

Eksemplerne som fremgår af DBF art. 4, stk. 1, nr. 2 er: indsamling, registrering, organisering, systematisering, opbevaring, tilpasning eller ændring, genfindning, søgning, brug, videregivelse ved transmission, formidling eller enhver anden form for overladelse, sammenstilling eller samkøring, begrænsning, sletning og tilintetgørelse.

En videregivelse efter BKG-1536 § 1 udgør således en behandling af personoplysninger jf. DBF art. 4, stk. 1, nr. 2.

5.2. Den registrerede

"Den registrerede" er en identificeret eller identificerbar fysisk person, og enhver form for oplysning om en sådan person, vil udgøre en personoplysning jf. DBF art. 4, stk. 1, nr. 1.

5.3. Den dataansvarlige

"Den dataansvarlige" er databeskyttelsesrettens hovedaktør, og er en fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighed, en institution eller et andet organ, som alene eller sammen

³³ Den nye persondataret, s. 72

med andre, afgør til hvilke formål og med hvilke hjælpemidler der må foretages en behandling af personoplysninger jf. DBF art. 4, stk. 1, nr. 7.

Det er således også den dataansvarlige som har råderetten over de behandlede personoplysninger, og de har ansvaret for at kravene i DBF overholdes, herunder at der er hjemmel til behandlingen og at de registreredes rettigheder efterleves jf. DBF art. 5, stk. 2.

5.4. Databehandler

”Databehandleren” er en fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighed, en institution eller et andet organ, som behandler personoplysninger på den dataansvarliges vegne jf. DBF art. 4, stk. 1, nr. 8. For at det kan etableres en databehandlerkonstruktion mellem en dataansvarlig og en databehandler, så skal der foreligge en databehandleraftale mellem dem jf. DBF art. 28, stk. 3.

Databehandleraftalen skal være retligt bindende og skal indeholde en specifik beskrivelse af hvilke opgaver databehandler skal varetage. Databehandler kan således ikke frit beslutte til hvilket formål en behandling af personoplysninger foretages, da dette fortsat disponeres over af den dataansvarlige.³⁴

6. BKG-1536

6.1. Historie og formål

BKG-1536 er en bekendtgørelse udstedt af Sundhedsministeriet, som trådte i kraft den 31. oktober 2020.

BKG-1536 har, som alle bekendtgørelser, den gyldighedsbetingelse, at den skal have hjemmel i gældende lov³⁵. BKG-1536 har hjemmel i epidemilov-1444 §§ 21a og 21b, hvorefter Sundheds- og ældreministeren kan *”...fastsætte regler om fysiske og juridiske personers samt myndigheders oplysningsforpligtelser for at hindre udbredelse og smitte af en bestemt sygdom omfattet af lovens § 2”* jf. epidemilov-1444 § 21a, samt *”...fastsætte regler om, at personoplysninger kan behandles, hvis behandlingen er nødvendig for at hindre udbredelse og smitte af en bestemt sygdom omfattet af lovens § 2”* jf. epidemilov-1444 § 21b.

³⁴ Databeskyttelsesret, s. 67

³⁵ Sten Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 3. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2013, s. 36

epidemilov-1444 § 21a er indsat for at etablere et grundlag for, at der hurtigt kan fastsættes regler, som kan forpligte fysiske og juridiske personer samt myndigheder til at give relevante oplysninger, med det formål at hindre udbredelse og smitte af en sygdom. Bestemmelsen kan f.eks. anvendes til at fastsætte regler om, at fysiske personer skal afgive oplysninger om, at de har opholdt sig i zoner med stor risiko for smittespredning, eller at juridiske personer skal afgive betalingsoplysninger med henblik på kontaktsporing. Enhver oplysningsforpligtelse som fastsættes via denne bestemmelse skal anvendes inden for rammerne af "*Lov nr. 442 af 9. juni 2004 om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter*". Der kan ske en behandling af personoplysninger i medfør af de regler som sundheds- og ældreministeren fastsætter jf. epidemilov-1444 § 21a, men DBF og DBL skal fortsat iagttages, medmindre den pågældende behandling falder uden for disses anvendelsesområde.³⁶

Yderligere skal det i forbindelse med udformningen af regler som fastsættes i medfør af epidemilov-1444 § 21a, vurderes hvilke konkrete forhold der skal oplyses om, samt hvem der er forpligtet til at oplyse om disse forhold³⁷.

Epidemilov-1444 § 21b er indsat med det formål at sikre, at der er et grundlag for at personoplysninger hurtigt kan behandles, hvis der er behov for det i forbindelse med sporing af smittespredning af en sygdom. Bestemmelsen giver således mulighed for hurtigt at tilvejebringe en hjemmel til, at både private og offentlige aktører kan behandle personoplysninger, og at private kan videregive personoplysninger til offentlige myndigheder. DBF og DBL skal fortsat iagttages, og der er stadig adgang for private og offentlige til at behandle og videregive personoplysninger i medfør af de databeskyttelsesretlige regler, uafhængigt af epidemilov-1444 § 21b.³⁸

Epidemilov-1444 § 21b giver således den hjemmel der er nødvendig for, at videregivelsen af personnumre kan finde sted. Det er mindre åbenbart hvorfor epidemilov-1444 § 21a er angivet som hjemmelsgrundlag, idet BKG-1536 § 1 ikke fastsætter en egentlig forpligtelse for arbejdsgiveren til at videregive personnumre til SSI, se afsnit 3.3.

³⁶ Lovforslag 133 12-03-20 som fremsat, bemærkninger til §1, nr. 25

³⁷ Betænkning til lovforslag 133 12-03-20, bilag 1, svar til spørgsmål 1

³⁸ Lovforslag 133 12-03-20 som fremsat, bemærkninger til §1, nr. 25

Formålet med BKG-1536 er dog overordnet i overensstemmelse med formålet for epidemi-lov-1444 §§ 21a og 21b, som er at hindre udbredelse og smitte af en sygdom, i dette tilfælde Covid-19.

6.2. Indhold

BKG-1536 består af 6 paragraffer. BKG-1536 §§ 2, 3, 4 og 5 behandles, som nævnt i afgrænsningen, ikke yderligere i specialet, hvorfor det er BKG-1536 §§ 1 og 6 som gennemgås i dette afsnit.

6.2.1. BKG-1536 § 1

Af BKG-1536 § 1, stk. 1, 1. pkt. fremgår det, at private arbejdsgivere efter anmodning fra SSI kan videregive personnumre eller lignende oplysninger, der entydigt identificerer ansatte til SSI. Anmodningen og videregivelsen foretages med henblik på, at SSI efterfølgende kan anvende de ansattes personnumre til at tilbyde de pågældende ansatte at få foretaget en undersøgelse af om de har, eller har haft, Covid-19. Der må alene fremsættes en anmodning efter 1. pkt., hvis de ansatte tilhører en målgruppe, som myndighederne mener er relevante at teste for at hindre yderligere smitte af Covid-19 jf. BKG-1536 § 1, stk. 1, 2. pkt.

I og med at bestemmelsen ordlyd går på, at "*... private arbejdsgivere kan efter anmodning fra Statens Serum Institut videregive oplysninger...*", så skaber BKG-1536 § 1, stk. 1, 1. pkt. en "ventil" som åbner op for, at arbejdsgiverens lovligt kan behandle og videregive oplysningerne, men de forpligtes ikke. Det vil i sidste ende være op til arbejdsgiveren, om de vil vælge at imødekomme SSI's anmodning.

6.2.2. BKG-1536 § 6

Af BKG-1536's § 6, stk. 1 fremgår det at bekendtgørelsen træder i kraft den 31. oktober 2020. I stk. 2 er der indsat en solnedgangsklausul, som medfører, at den ophæves den 1. marts 2021. Stk. 3 ophæver den forrige bekendtgørelse, Bekendtgørelse nr. 1102 af 29. juni 2020.

6.3. De databeskyttelsesretlige aktører i BKG-1536

BKG-1536, § 1 giver adgang til, at arbejdsgivere kan videregive deres ansattes personnumre til SSI. Der er således tre aktører involveret i videregivelsen af disse personoplysninger: Arbejdsgiver, ansat og SSI. I det følgende vil det redegøres for, hvilke roller disse aktører hver især indtager i den videregivelse af personoplysninger, der sker i medfør af BKG-1536 § 1.

I BKG-1536 § 1 er det ansattes personnumre som behandles, og da personnumre tjener til at kunne direkte identificere enkelte ansatte, vil den ansatte, hvis personnummer videregives, være den registrerede i denne sammenhæng.

I ansættelsesforhold er det arbejdsgiveren som er dataansvarlig for enhver behandling som omfatter personoplysninger om en ansat eller en jobansøger³⁹. Det er derfor ligeledes arbejdsgiveren, som er dataansvarlig for den videregivelse der foretages i medfør af BKG-1536 § 1.

SSI anmoder om ansattes personnumre fra arbejdsgivere og behandler disse med henblik på at tilbyde den ansatte en undersøgelse af om de har eller har haft Covid-19. Idet SSI ikke modtager nogen form for instruks for databehandlingen, og der ikke foreligger en databehandlersaftale mellem dem og de pågældende arbejdsgivere de kontakter, så vil SSI ikke indtage rollen som databehandler. De er i stedet en selvstændig dataansvarlig, da der sker en videregivelse af oplysninger til, at SSI kan foretage en selvstændig databehandling.

Når der videregives personoplysninger fra en dataansvarlig til en anden dataansvarlig, så skal den dataansvarlige der videregiver personoplysningerne sikre sig, at denne har en videregivelsehjemmel, og at modtageren har en behandlingshjemmel. Modtageren af personoplysningerne vil være dataansvarlig for enhver efterfølgende behandling af personoplysningerne og skal derfor selvstændigt sikre sig, at de har en behandlingshjemmel hertil og at de opfylder deres oplysningspligt jf. DBF art. 13 eller 14.⁴⁰

Det er dog omdiskuteret om der består en egentlig pligt for den dataansvarlige som videregiver personoplysningerne, til at undersøge om modtageren er berettiget til at behandle oplysningerne. Der fremgår ikke noget klart svar af hidtidig retspraksis, men det er klart, at videregivelse ikke må ske, hvis den dataansvarlige ved eller med høj grad af sandsynlighed må vide, at oplysningerne ikke vil blive behandlet lovligt.⁴¹

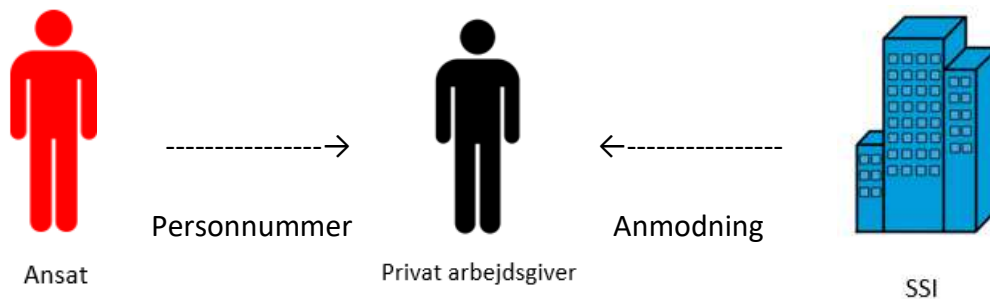
Videregivelse af ansattes personnumre efter BKG-1536 § 1, vil altså kunne visualiseres således:

³⁹ Databeskyttelsesret, s. 240

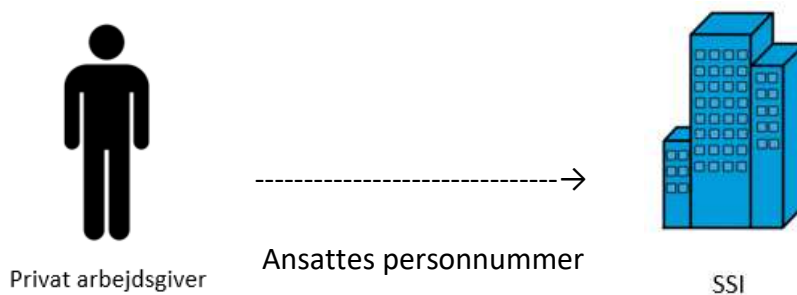
⁴⁰ Datatilsynet, Vejledning om dataansvarlige og databehandlere, november 2017, s. 13

⁴¹ Den nye persondataret, s. 76

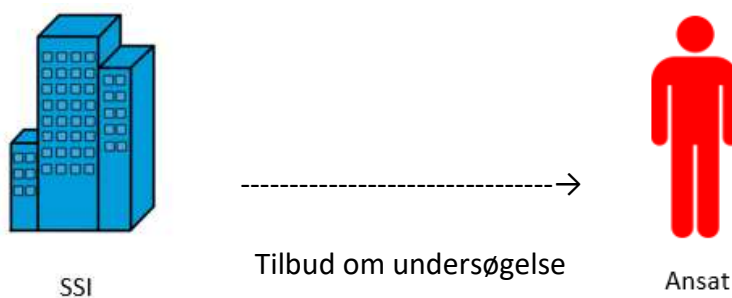
1. Ansat afgiver personnummer til arbejdsgiver i forbindelse med ansættelse. Arbejdsgiver er dataansvarlig for dennes behandling af personnummeret. SSI anmoder arbejdsgiver om den ansattes personnummer

2. Arbejdsgiver efterkommer SSI's anmodning og videregiver personnummeret. Både SSI og arbejdsgiver er selvstændige dataansvarlige.

3. SSI behandler, som selvstændig dataansvarlig, personnummeret til at kontakte ansat med tilbud om undersøgelse af, om de har eller har haft Covid-19.

7. De databeskyttelsesretlige principper

I DBF art. 5 er der indeholdt en række databehandlingsprincipper, som udgør det grundlæggende fundament for en behandlings lovlighed⁴². Disse skal overholdes i forbindelse med enhver form for behandling af personoplysninger, uanset hvilke typer af personoplysninger der er tale om, og uanset hvilken dataansvarlig der behandler oplysningerne⁴³. Principperne sætter også deres præg i andre dele af DBF, eks. i art. 11 - 22 hvori forordningen fastlægger de registreredes rettigheder, som reflekterer de dataansvarlige forpligtelser⁴⁴. De enkelte principper kan alene fraviges, hvis der er udtrykkelig hjemmel til det i DBF⁴⁵.

Databehandlingsprincipperne kan eks. fraviges efter DBF art. 23, hvorefter EU-ret eller medlemsstaternes nationale ret kan begrænse rækkevidden af DBF art. 12-22, 34 og 5 ved lovgivningsmæssige foranstaltninger. De kan dog kun begrænses eller fraviges i det omfang bestemmelserne i de lovgivningsmæssige foranstaltninger svarer til rettighederne og forpligtelserne i art. 12-22, og når begrænsningen respekterer det væsentligste indhold af de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, og når den er en nødvendig og forholdsmæssig foranstaltning i et demokratisk samfund af hensyn til eks. statens eller det offentlige sikkerhed⁴⁶.

Derudover skal databehandlingsprincipperne selvfølgelig ikke overholdes, hvis der sker behandling af personoplysninger, som falder uden for DBF's og DBL's materielle anvendelsesområde jf. DBF art. 2 og DBL § 3.

Der er indeholdt 6 databehandlingsprincipper i DBF art. 5, stk. 1, og yderligere er princippet om ansvarlighed indeholdt i art. 5, stk. 2. De enkelte principper er ikke rangordnede, og de er alle generelle krav til en forsvarlig databehandling⁴⁷. Specialet afgrænser sig som nævnt fra principperne i DBF art. 5, stk. 1, litra b-f, hvorfor de ikke behandles yderligere.

7.1. Princippet om god databehandlingsskik

Princippet om god databehandlingsskik kan findes i DBF art. 5, stk. 1, litra a og slår fast, at *"personoplysninger skal behandles lovligt, rimeligt og på en gennemsigtig måde i forhold til*

⁴² Den nye persondataret, s. 85

⁴³ Databeskyttelsesret, s. 111

⁴⁴ Persondatarettens kilder og metode, s. 59

⁴⁵ Den nye persondataret, s. 85

⁴⁶ Se udtømmende liste i DBF art. 23, stk. 1, litra a-j

⁴⁷ Databeskyttelsesret, s. 112

den registrerede". En sådan "god skik-standard" vil kunne bruges som en rettesnor for fortolkningen af de øvrige regler i DBF og vil udgøre et grundlag for en løbende tilpasning af reguleringen til nye fænomener⁴⁸ Princippet om god databehandlings-skik skal udfyldes af tilsynsmyndighederne⁴⁹.

Der er indeholdt tre underliggende principper i art. 5, stk. 1, litra a. En behandling skal være lovlig, rimelig og gennemsigtig. Hvad der skal forstås ved disse principper-gennemgås nedenfor.

7.1.1. Lovlig

Det fremgår som nævnt af DBF art. 5, stk. 1, litra a, at en behandling af personoplysninger skal være lovlig. Af DBF præambel 39, 1. led fremgår det yderligere, at "*enhver behandling af personoplysninger bør være lovlig og rimelig*".

Hvad det vil sige at en behandling er lovlig uddybes af DBF præambel 40. For at en behandling af personoplysninger kan betragtes som værende lovlig, så skal behandlingen foretages på grundlag af den registreredes samtykke eller et andet legitimt grundlag, som er fastlagt ved lov i enten forordningen, anden EU-ret eller i medlemsstaternes nationale ret. Hvis en behandling er i strid med præceptive regler i anden ret, vil den således ikke kunne finde sted⁵⁰. Der er således flere dimensioner til kravet om lovlighed.

For det første skal der være et legitimt behandlingsgrundlag, før en behandling kan finde sted. Dette behandlingsgrundlag kan findes i DBF art. 6-10, anden EU-ret eller i DBL §§5-14.

For det andet skal der være udtrykkelig lovhjemmel, hvis der sker en begrænsning af databeskyttelsen. For eksempel kan de enkelte databehandlingsprincipper som nævnt i afsnit 7 kun fraviges, hvis der er udtrykkelig hjemmel til det i DBF⁵¹.

For det tredje skal databehandling ses i relation til Danmarks internationale forpligtelser, såsom Den Europæiske Menneskerettighedskonvention som er implementeret ved lov. Konventionen er relevant for databeskyttelsesret, idet den i art. 8 fastlægger privatlivets fred

⁴⁸ Databeskyttelsesret, s. 113

⁴⁹ Kristian Korfits Nielsen og Anders Lotterup, Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2020, s. 314 (Herefter benævnt "Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer")

⁵⁰ Den nye persondataret, s. 85

⁵¹ Den nye persondataret, s. 85

som en menneskerettighed, hvori databeskyttelse er omfattet. Det fundamentale udgangspunkt vil således være at databeskyttelse i national ret, DBF og andre EU-forskrifter ikke må være i strid med konventionen.⁵²

7.1.2. Rimelig

Det fremgår yderligere af DBF præambel 39, 1. led at *"enhver behandling af personoplysninger bør være lovlig og rimelig"*.

At en behandling er rimelig vil sige, at den er i overensstemmelse med den "ånd" der udtrykker forordningens beskyttelsesinteresse. Dette medfører i praksis, at Datatilsynet kan anvende denne del af bestemmelsen som en generalklausul og med henvisning hertil stille betingelser eller afvise en databehandling, selv hvis den i øvrigt opfylder kravet om lovlighed, med henvisning til, at behandlingen ikke er rimelig.⁵³

Rimelig behandling af oplysninger er en meget elastisk størrelse, men forudsætter blandt andet, at den registrerede kan få kendskab til en behandlings eksistens, og at de kan få nøjagtige og fyldestgørende oplysninger om de nærmere omstændigheder ved indsamlingen⁵⁴. Derudover forudsættes det også, at den dataansvarlige overvejer de eventuelle negative konsekvenser en behandling kan få for den registrerede, og inddrager forhold og potentielle virkninger af ubalance mellem dem og den dataansvarlige. Databehandling bør aldrig komme som en overraskelse for den registrerede, så hvis de personoplysninger som behandles er af en privat karakter, så må den dataansvarlige anerkende den registreredes "rimelige forventninger" til databehandlingen.⁵⁵

Princippet om rimelighed er i retspraksis blandt andet kommet til udtryk ved, at data der er indhentet eller er behandlet uden den registreredes viden, er i strid med DBF art. 5, stk. 1, litra a. Dette fremgår eks. af den spanske afgørelse mod LaLiga, hvor det spanske datatilsyn (AEPD) idømte LaLiga en bøde på 250.000 euro for at have udbudt en app, som efter installation og samtykke fra brugeren, hvert minut fik adgang til brugeres mikrofon på telefon. Dette skete med henblik på at opdage beværtninger, som viste LaLiga kampe uden at have betalt afgift. Brugere af appen var dog ikke tilstrækkeligt informeret om denne behandling,

⁵² Persondatarettens kilder og metode, s. 74

⁵³ Den nye persondataret, s. 85

⁵⁴ Justitsministeriet, betænkning 1565, bind I, del I, s. 81

⁵⁵ EDPB, Retningslinjer 2/2019 for behandling af personoplysninger i henhold til artikel 6, stk. 1, litra b), i GDPR i forbindelse med leveringen af onlinetjenester til registrerede, version 2.0, oktober 2019, S. 6

og AEPD fandt, at LaLiga måtte underrette brugeren om optagelserne hver gang de blev foretaget, og ikke kun ved installation af appen. Ydermere havde brugere ikke mulighed for at trække deres samtykke tilbage på noget tidspunkt, hvilket AEPD fandt overtrådte princippet om rimelighed indeholdt i DBF art. 5, stk. 1, litra a.⁵⁶

7.1.3. Gennemsigtig

Gennemsigtighed er en overordnet forpligtelse i forordningen og finder centralt anvendelse på tre områder; meddelelse af oplysninger til den registrerede om rimelig behandling, hvordan den dataansvarlige kommunikerer med den registrerede i forbindelse med deres rettigheder i henhold til DBF, og hvordan den dataansvarlige gør det lettere for den registrerede at udøve dennes rettigheder.⁵⁷

Begrebet "gennemsigtighed" fremhæves i DBF præambel 39, 2. pkt., hvorefter "*Det bør være gennemsigtigt for de pågældende fysiske personer, at personoplysninger, der vedrører dem, indsamles, anvendes, tilgås eller på anden vis behandles, og i hvilket omfang personoplysningerne behandles eller vil blive behandlet*".

Yderligere fremgår det af DBF præambel nr. 58, at princippet om gennemsigtighed gælder for enhver oplysning som er rettet til offentligheden eller den registrerede og at sådanne oplysninger kan gøres tilgængelige i elektronisk form.

Gennemsigtighed tilsiger, at information om behandling er lettilgængelig og letforståelig for den registrerede, og at der anvendes et klart og enkelt sprog, hvilket er et gennemgående træk i DBF jf. eks. art. 12, stk. 1, hvorefter oplysning om behandling til den registrerede skal være kortfattet, gennemsigtig, letforståelig, lettilgængelig og i et klart og enkelt sprog. Hvad forudsætningen om et klart og enkelt sprog præcist indebærer er ikke afgjort, men det har betydning for hvordan den dataansvarliges oplysningspligt skal udmøntes efter art. 13 og 14.⁵⁸

Det skal yderligere være klart for den registrerede hvem der er dataansvarlig for behandlingen og hvad formålet med den er. Fysiske personer bør ydermere gøres bekendt med risici, regler, garantier og rettigheder i forbindelse med behandling af personoplysninger og med,

⁵⁶ https://www.eldiario.es/tecnologia/agencia-proteccion-datos-liga-microfono_1_1510607.html#click=https://t.co/RI3qZzucaB (Besøgt d. 5-5-2021)

⁵⁷ Artikel 29-Gruppen, Retningslinjer for gennemsigtighed i henhold til forordning 2016/679, 2018, s. 4

⁵⁸ Den nye persondataret, s. 86

hvordan de skal udøve deres rettigheder i forbindelse med en sådan behandling jf. DBF præambel 39, 5. pkt. Alle disse oplysninger er indeholdt i den dataansvarliges oplysningspligt jf. DBF art. 13 og 14.

Før DBF trådte i kraft, blev gennemsigtighedsprincippet anset som indeholdt i princippet om rimelighed og fremgik således ikke direkte af det daværende databeskyttelsesdirektivs art. 6, stk. 1, litra a. Ændringen i ordlyden medfører ikke en ændring i den gældende retstilstand, og det er således fortsat op til tilsynsmyndighederne at fastlægge regler for god databehandlingskik.⁵⁹

7.1.4. Datatilsynets praksis

Datatilsynet har i j.nr. 2011-632-0103 udtalt, at det er et led i kravet om godt databehandlingskik jf. DBF art. 5, stk. 1, litra a, at den dataansvarlige søger at begrænse den skade der opstår når at registreredes personoplysninger videregives i strid med loven⁶⁰. I den pågældende afgørelse havde Ankestyrelsen ved en fejl videregivet personoplysninger om to personer til en uvedkommende person i forbindelse med en aktindsigt. Ankestyrelsen havde efter at være blevet bekendt med videregivelsen ikke taget initiativ til at kontakte den pågældende modtager med henblik på at få slettet eller destrueret oplysningerne. Datatilsynet fandt at Ankestyrelsen burde have taget initiativ til enten at få de udleverede oplysninger retur, eller have destrueret dem. I DBF er en dataansvarlig nu forpligtet til at begrænse en sådan skade jf. DBF art. 34.

Datatilsynet har ydermere i j.nr. 2004-311-0406 udtalt, at det strider mod princippet om god databehandlingskik, hvis en dataansvarlig videregiver personoplysninger til en modtager, som ikke er berettiget til at indsamle og viderebehandle oplysningerne⁶¹.

7.2. Princippet om ansvarlighed

Ifølge princippet om ansvarlighed i DBF art. 5, stk. 2 er det den dataansvarlige, som er ansvarlig for at overholde princippet om god databehandlingskik i art. 5, stk. 1, litra a ved enhver form for databehandling.

⁵⁹ Justitsministeriet, Betænkning nr. 1565 "Databeskyttelsesforordningen og de retlige rammer for dansk lovgivning", del I, bind I, S. 92 – 93

⁶⁰ Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, s. 315 - 316

⁶¹ Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, s. 316

Den dataansvarlige er dog ikke blot ansvarlig for at overholde principperne i art. 5, stk. 1, de bærer yderligere bevisbyrden for at dokumentere at dette er tilfældet⁶². Ordlyden i art. 5, stk. 2 er, at den dataansvarlige skal kunne "påvise" at denne overholder art. 5, stk. 1, og denne ordlyd går igen i en række præambler til DBF⁶³. Det er dog ingen steder i DBF specificeret hvilken form for dokumentation der er tilstrækkelig til at "påvise" noget. En fortegnelse over den dataansvarliges behandlingsaktiviteter udgør dog et væsentligt bidrag til den samlede dokumentation, der er påkrævet for at påvise overholdelse af bl.a. art. 5, stk. 1.⁶⁴

Den dataansvarliges ansvar kommer desuden også til udtryk i DBF art. 24, hvorefter de skal gennemføre passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger for at sikre og for at være i stand til at påvise, at behandling er i overensstemmelse med DBF.

8. Behandlingsgrundlag for personnumre

Ifølge princippet om lovlighed i DBF art. 5, stk. 1, litra a, så er et af kriterierne for en behandlings lovlighed, at der er et fornødent behandlingsgrundlag. For almindelige og følsomme personoplysninger kan behandlingsgrundlag findes i DBF art. 6, stk. 1, litra a - f, samt i art. 9, stk. 2, litra a-j.

Personnumre kan dog ikke behandles efter disse grundlag, idet de hverken betragtes som almindelige eller følsomme oplysninger, men som fortrolige oplysninger. Dette fremgår ikke af DBF, og normalt ville personnumre betragtes som værende en almindelig personoplysning efter DBF art. 6, idet de ikke fremgår af den udtømmende liste over følsomme oplysninger i art. 9. Det afgørende for at personnumre betragtes som værende fortrolige oplysninger er, at de efter den almindelige opfattelse i samfundet bør kunne forlanges unddraget offentlighedens kendskab, jf. straffelovens § 152 sammenholdt med forvaltningslovens § 27.⁶⁵

Andre hensyn som er med til at give personnummeret et særligt beskyttelsesbehov er, at et personnummer kunne give potentiel adgang til mange andre personoplysninger i andre systemer, hvor personnummeret anvendes som entydig identifikation. Yderligere kan et

⁶² Justitsministeriet, Betænkning nr. 1565 "Databeskyttelsesforordningen og de retlige rammer for dansk lovgivning", del I, bind I, S. 101

⁶³ Se eks. Præambler 42, 69 og 74

⁶⁴ Datatilsynet, Vejledning om fortegnelser, august 2020, s. 4

⁶⁵ <https://www.datatilsynet.dk/databeskyttelse/hvad-er-personoplysninger> (Besøgt den 25-04-2021)

personnummer danne grundlag for identitetstyveri, hvorfor mange registrerede opfatter personnummeret som en oplysning af meget privat karakter.⁶⁶

8.1. DBF art. 87

Medlemsstater kan fastsætte særlige regler om nationale identifikationsnumre, når de udelukkende anvendes med de nødvendige garantier for den registreredes rettigheder jf. DBF art. 87. De nationale særregler skal således tage hensyn til behovet for databeskyttelse. I dansk lovgivning er personnumre derfor reguleret af DBL § 11, som beskriver nærmere hvilke betingelser offentlige myndigheder og private skal opfylde, før de kan foretage en behandling af personnumre.⁶⁷

DBL finder alene anvendelse i Danmark, hvorfor en overførsel af personnumre til et andet EU-land uden en lignende regulering finder sted efter reglerne om behandling af almindelige personoplysninger jf. DBF art. 6⁶⁸.

8.2. Behandling af personnumre i et ansættelsesforhold

Efter BKG-1536 § 1 sker der videregivelse af ansattes personnumre fra en arbejdsgiver. Videregivelsen sker altså i kontekst af et ansættelsesforhold. Derved opstår der et spørgsmål om, hvorvidt behandling af personnumre i et ansættelsesforhold skal ske i overensstemmelse med DBL §§ 11 eller 12.

Behandlingsgrundlag for behandling af personoplysninger i et ansættelsesforhold findes i DBL § 12, hvorefter en dataansvarlig kan behandle oplysninger omfattet af DBF art. 6, stk. 1 og art. 9, stk. 1 hvis:

- Behandlingen er nødvendig for at overholde arbejdsretlige forpligtelser eller rettigheder fastlagt i anden lovgivning jf. stk. 1
- Behandling er nødvendig for at dataansvarlig eller tredjemand kan forfølge en legitim interesse jf. stk. 2, eller
- hvis behandlingen sker på baggrund af den registreredes samtykke i overensstemmelse med DBF art. 7, jf. stk. 3.

⁶⁶ Den nye persondataret, s. 219

⁶⁷ Justitsministeriet, Betænkning nr. 1565 "Databeskyttelsesforordningen og de retlige rammer for dansk lovgivning", Del I, bind II, s. 969

⁶⁸ Den nye persondataret, s. 219

Det fremgår af datatilsynets vejledning om databeskyttelse i forbindelse med ansættelsesforhold, at behandling af oplysninger om personnummer ikke reguleres direkte af DBL § 12, men af DBL § 11. Behandling foretaget i medfør af DBL § 11, stk. 2, nr. 4, jf. § 7, stk. 2 vil dog være omfattet af DBL § 12, idet denne bestemmelse henviser direkte til behandlingsgrundlaget i DBF art. 9, stk. 2, litra b, vedrørende behandling på baggrund af, at det er nødvendigt for at den dataansvarlige kan overholde arbejdsretlige forpligtelser eller rettigheder fastlagt i anden lovgivning.⁶⁹

8.3. DBL § 11

DBL § 11 angiver en række behandlingsgrundlag for offentlige myndigheders og privates behandling af personnumre.

I DBL § 11, stk. 1 er det angivet, at offentlige myndigheder kan behandle oplysninger om personnummer, når behandlingen sker med henblik på en entydig identifikation eller som journalnummer. Datatilsynet har i overensstemmelse med dette udtalt, at behandling af personnummer i forbindelse med sagsbehandlingskrævende henvendelser er et sagligt formål, når personnummeret anvendes som journalnummer jf. Datatilsynet, j.nr. 2002-311-0150, hvor en borger ved anmeldelse af et cykeltyveri blev bedt af politiet om at oplyse sit personnummer. Offentlige myndigheder må kun videregive personnumre til private virksomheder, hvis de private virksomheder har hjemmel til at behandle oplysningerne.⁷⁰

Yderligere skal offentlige myndigheder som behandler personnumre jf. DBL § 11, stk. 1, iagttage reglerne i CPR-lovens kapitel 13, hvorefter personnumre ikke må påføres uden på breve eller andre forsendelser til den registrerede, således de kan læses af andre. I den offentlige forvaltning er personnumre fortrolige og en forvaltningsmyndighed må ikke føre åbne postlister, hvor borgerens personnummer er anvendt som journalnummer.⁷¹

I DBL § 11, stk. 2, nr. 1 - 4 er der angivet fire grundlag som private kan anvende til at behandle oplysninger om personnumre på baggrund af.

Efter DBL § 11, stk. 2, nr. 1, så kan personnumre behandles, når der er hjemmel til behandlingen i lov. Personnummeret kan alene behandles inden for de rammer som den

⁶⁹ Datatilsynet, Vejledning om databeskyttelse i forbindelse med ansættelsesforhold, november 2018, S. 9

⁷⁰ Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, s. 1053

⁷¹ Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, s. 1054

pågældende lovgivning angiver. Datatilsynet har dog i praksis accepteret at private med behandlingshjemmel i DBL § 11, stk. 2, nr. 1 også kan behandle personnumrene i relation til nærtstående administrative formål, hvis det ikke strider mod god databehandlingskik. Dette grundlag er særligt aktuelt i de situationer hvor private udfører opgaver for det offentlige. Når en arbejdsgiver skal indeholde skat, er der f.eks. pligt til at skulle identificere skatteyderen ved personnummer.⁷²

Efter DBL § 11, st. 2, nr. 2 kan personnumre behandles, når behandlingen sker på baggrund af den registreredes udtrykkelige samtykke. Samtykket skal være afgivet i overensstemmelse med DBF art. 7 og skal yderligere være en frivillig, specifik, informeret og utvetydig viljestilkendegivelse jf. DBF art. 4, nr. 11⁷³. Hvad dette indebærer gennemgås i afsnit 8.3.1. Behandling af personnumre på baggrund af DBL § 11, stk. 2, nr. 2 forudsætter at behandlingen tjener et sagligt formål jf. DBF art. 5 stk. 1, litra b⁷⁴.

Efter DBL § 11, stk. 2, nr. 3 vil behandling kunne finde sted, hvis den alene sker i forbindelse med undersøgelser i videnskabeligt eller statistisk øjemed. Herudover åbner bestemmelsen op for muligheden for videregivelse af personoplysninger i to forskellige situationer: Hvis videregivelsen af personnumre er et naturligt led i den normale drift af virksomheder m.v. af den pågældende art, så kan der for det første ske videregivelse hvis det er af afgørende betydning for at sikre en entydig identifikation af den registrerede. For det andet kan der ske videregivelse, hvis den kræves af en offentlig myndighed. Dette grundlag anvendes f.eks. for at samkøre i den finansielle sektor på grundlag af kundernes personnumre.⁷⁵

Efter DBL § 11, stk. 2, nr. 4 kan personnumre behandles, når betingelserne for at behandle følsomme personoplysninger i DBL § 7 er opfyldte. Der stilles skærpede krav til behandlingsgrundlagende i DBL § 7, da disse udgør behandlingsgrundlag for følsomme personoplysninger. Hvis private opfylder de skærpede krav, er hensynet til integritet mv. tilstrækkeligt varetaget også i relation til deres behandling af oplysninger om personnummer.⁷⁶ Dette behandlingsgrundlag er en ny tilføjelse til DBL, da dette, i modsætning til de tre ovenstående

⁷² Databeskyttelsesret, s. 248

⁷³ Lovforslag 68 25-10-17 som fremsat, bemærkninger til § 11

⁷⁴ Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, s. 1056

⁷⁵ Lovforslag 68 25-10-17 som fremsat, bemærkninger til § 11

⁷⁶ Lovforslag 68 25-10-17 som fremsat, bemærkninger til § 11

behandlingsgrundlag, ikke var indeholdt i den forudgående persondatalov⁷⁷. Datatilsynet har udtalt, at DBL § 7, stk. 4 er tiltænkt et meget snævert anvendelsesområde⁷⁸.

DBL § 7, stk. 1 henviser direkte til behandlingsgrundlagene i DBF's undtagelsesbestemmelser i art. 9, stk. 2, litra a, c, d, e og f, idet disse gælder direkte i Danmark. Undtagelsesbestemmelserne i DBF art. 9, stk. 2, litra b, g, h, i og j skal have grundlag i EU-ret eller national ret før de har virkning, hvorfor disse er forankret i DBL § 7, stk. 2 – 4.⁷⁹

I DBL § 11, stk. 3 er indeholdt en begrænsning til DBL § 11, stk. 2, nr. 3. Uanset at en privat behandler personnumre i et videnskabeligt eller statistisk øjemed i overensstemmelse med DBL § 11, stk. 2, nr. 3, så må denne behandling ikke indebære at oplysningerne offentliggøres uden den registreredes udtrykkelige samtykke. Dette er for at sikre at oplysninger med dette behandlingsgrundlag ikke efterfølgende videregives til en bredere personkreds uden den registreredes samtykke og viden. Det samme gør sig gældende for behandling efter DBL § 11, stk. 2, nr. 2. Uagtet at behandlingen sker på baggrund af den registreredes samtykke, så skal der indhentes et særskilt udtrykkeligt samtykke hvis personnumre ønskes offentliggjort.⁸⁰

8.3.1. Samtykke som behandlingsgrundlag

Personnumre har, som beskrevet ovenfor, et særskilt behandlingsgrundlag i dansk lovgivning, hvorefter de behandles efter DBL § 11. Samtykke kan dog udgøre et behandlingsgrundlag for privates behandling af personnumre efter DBL § 11, stk. 2, nr. 2 og 4 hvorefter personnumre kan behandles på baggrund af den registreredes samtykke, eller når betingelserne for at behandle følsomme personoplysninger i DBL § 7 er opfyldt.

Et databeskyttelsesretligt samtykke er i DBF art. 4, nr. 11 defineret som *”enhver frivillig, specifik, informeret og utvetydig viljestilkendegivelse fra den registrerede, hvorved den registrerede ved erklæring eller klar bekræftelse indvilliger i, at personoplysninger, der vedrører den pågældende, gøres til genstand for behandling”*. Hvad de enkelte begreber frivillig, specifik,

⁷⁷ Databeskyttelsesret, s. 249

⁷⁸ Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, s. 1059

⁷⁹ Lovforslag 68 25-10-17 som fremsat, bemærkninger til § 7

⁸⁰ Lovforslag 68 25-10-17 som fremsat, bemærkninger til § 11

informeret og utvetydig betyder, gennemgås nedenfor. Der er som udgangspunkt ingen formkrav til samtykket, og det kan afgives mundtligt, skriftligt eller digitalt⁸¹.

8.3.1.1. Frivilligt

At et samtykke er "frivilligt", indebærer at den registrerede har et reelt valg om at afgive samtykket og har kontrol over beslutningen om at give det. Et samtykke er således ugyldigt, hvis den registrerede ikke er i stand til at foretage et reelt valg, hvis de føler sig tvunget til at afgive samtykket, eller hvis det vil få negative konsekvenser hvis de ikke afgiver samtykket. Yderligere er et samtykke ugyldigt, hvis der er knyttet betingelser og vilkår til det.⁸²

I en række situationer vil der være en ulig magtbalance mellem den registrerede og den dataansvarlige, således den registrerede kan føle sig presset til at afgive samtykket. Samtykke afgivet under sådanne forhold, anses normalt ikke for at være afgivet frivilligt.⁸³

Hvis den dataansvarlige er en offentlig myndighed, og den registrerede er en borger som ansøger om en ydelse hos det offentlige, vil den registrerede ikke have andet valg end at give samtykke til behandling af dennes personoplysninger i forbindelse med ansøgningen. Derfor kan offentlige myndigheder ofte ikke behandle personoplysninger på baggrund af et samtykke.⁸⁴

Hvis den dataansvarlige er en arbejdsgiver, og den registrerede er en ansat, så vil der jf. DBL § 12 kunne finde behandling af personoplysninger sted på baggrund af den ansattes samtykke, så længe samtykket lever op til kravene i DBF. Arbejdsgiveren skal dog være opmærksom på, om den ansattes samtykke reelt er udtryk for den ansattes valg, eller om det er afgivet med frygt for negative konsekvenser. Der lægges vægt på, om et samtykke er nødvendigt, eller om arbejdsgiveren kan anvende et andet behandlingsgrundlag.⁸⁵

Et samtykke anses ikke for at være afgivet frivilligt, hvis opfyldelsen af en kontrakt, f.eks. et køb af en vare eller en serviceydelse, er betinget af afgivelse af et samtykke, selvom et sådant samtykke ikke er strengt nødvendigt for opfyldelsen af kontrakten jf. DBF art. 7, stk. 4⁸⁶. Desuden anses et samtykke ikke for at være givet frivilligt, hvis ikke proceduren til

⁸¹ Den nye persondataret, s. 80

⁸² Artikel 29-Gruppen, Retningslinjer vedrørende samtykke i henhold til forordning 2016/679, 2018, s. 6

⁸³ Datatilsynet, Vejledning om samtykke, maj 2021, s. 6

⁸⁴ Datatilsynet, Vejledning om samtykke, maj 2021, s. 6

⁸⁵ Datatilsynet, Vejledning om samtykke, maj 2021, s. 6

⁸⁶ Datatilsynet, Vejledning om samtykke, maj 2021, s. 7

opnåelse af samtykket giver den registrerede frihed til at give særskilt samtykke til behandling der tjener flere formål jf. DBF præambel 43 og DBF art. 7, stk. 2. Den registrerede skal altså ikke tvinges til at samtykke til samtlige formål med behandlingen, og samtykket skal granuleres. Kravet om granulering er forbundet til kravet om at samtykket skal være specifikt, se nedenfor⁸⁷.

8.3.1.2. Specifikt

At et samtykke er tilstrækkeligt specifikt, vil sige at det er konkretiseret så det er klart og tydeligt hvad der meddeles samtykke til. Samtykket bør altså angive til hvilket formål behandlingen sker og hvilke former for behandling der anvendes.⁸⁸

Dette er for at sikre, at den dataansvarlige ikke kan anvende et samtykke til behandling af personoplysninger til flere forskellige formål. Hvis en dataansvarlig behandler personoplysninger baseret på den registreredes samtykke, og efterfølgende ønsker at behandle oplysningerne med et andet formål, så skal den dataansvarlige indhente et nyt samtykke til det specifikke formål. Kravet om et specifikt samtykke er altså med til at sikre, at det afgivne samtykke ikke gradvist udvides eller udvandes.⁸⁹

8.3.1.3. Informeret

Et samtykke skal yderligere være informeret, hvilket vil sige, at den registrerede får en række oplysninger forud for indhentningen af samtykket, som gør denne i stand til at træffe en informeret beslutning. Der er ingen formkrav til hvordan den dataansvarlige skal give oplysningerne, men de skal kommunikeres til den registrerede i et klart og letforståeligt sprog⁹⁰. Hvis en skriftlig samtykkeerklæring udformet af den dataansvarlige også vedrører andre forhold, så skal anmodningen om samtykket kunne adskilles klart fra de andre forhold jf. DBF art. 7, stk. 2. Hvis anmodningen om samtykke er elektronisk, så skal den på samme vis være særskilt og må ikke bare indgå som et punkt under andre betingelser jf. DBF præambel 32.

Den registrerede bør som minimum blive informeret om:

- Den dataansvarliges identitet

⁸⁷ Datatilsynet, Vejledning om samtykke, maj 2021, s. 8

⁸⁸ Den nye persondataret, s. 78

⁸⁹ Artikel 29-Gruppen, Retningslinjer vedrørende samtykke i henhold til forordning 2016/679, 2018, s. 13

⁹⁰ Artikel 29-Gruppen, Retningslinjer vedrørende samtykke i henhold til forordning 2016/679, 2018, s. 15

- Formålet med den behandling der indhentes samtykke til
- Hvilke typer af data bliver indsamlet og anvendt
- Retten til at trække samtykke tilbage
- Hvis relevant, oplysninger om anvendelse til automatiske afgørelser og risici ved dataoverførsler jf. DBF art. 22, stk. 2 og art. 46.

Hvis den dataansvarlige ikke giver tilstrækkeligt med oplysninger, er samtykket et ugyldigt grundlag for behandling.⁹¹

8.3.1.4. Utvetydig

Det fremgår af DBF at et samtykke er en *”utvetydig viljestilkendegivelse fra den registrerede”*. Samtykket skal altså altid afgives ved en aktiv handling eller erklæring, og det skal være tydeligt at den registrerede har givet samtykke til den pågældende behandling. Den registreredes tavshed, passivitet eller blotte anvendelse af en tjeneste opfattes ikke som en aktiv handling.⁹² Den dataansvarlige bør således også designe samtykkemekanismer på en måde, der er klar for den registrerede og hvor tvetydighed undgås⁹³.

8.3.1.5. Yderligere krav i art. 7

Ud over at samtykket skal være frivilligt, specifikt, informeret og utvetydigt, skal det opfylde en række betingelser i DBF art. 7. Indholdet af art. 7 stk. 2 og 4 om henholdsvis granulering og samtykke betinget af opfyldelse af kontrakt, er allerede gennemgået i relation til begrebet *”frivilligt”* og behandles ikke yderligere.

Art. 7, stk. 1 angiver at det er den dataansvarlige der bærer bevisbyrden for at den registrerede har afgivet et gyldigt samtykke. Så længe en databehandlingsaktivitet står på, så består den dataansvarliges forpligtelse til at påvise samtykke. Når aktiviteten ophører, så bør beviset for samtykket ikke opbevares længere end højest nødvendigt. Beviset kan eks. bestå af gemte samtykkeerklæringer, samt yderligere oplysninger om at alle relevante kriterier for gyldigt samtykke består.⁹⁴

Af art. 7, stk. 3 fremgår det, at den registrerede altid har ret til at trække sit samtykke tilbage, og den dataansvarlige skal sikre, at denne proces er lige så let, som det var for den

⁹¹ Artikel 29-Gruppen, Retningslinjer vedrørende samtykke i henhold til forordning 2016/679, 2018, s. 14

⁹² Artikel 29-Gruppen, Retningslinjer vedrørende samtykke i henhold til forordning 2016/679, 2018, s. 17

⁹³ Artikel 29-Gruppen, Retningslinjer vedrørende samtykke i henhold til forordning 2016/679, 2018, s. 18

⁹⁴ Artikel 29-Gruppen, Retningslinjer vedrørende samtykke i henhold til forordning 2016/679, 2018, s. 22

registrerede at afgive samtykket⁹⁵. Hvis et samtykke trækkes tilbage, så er alle behandlinger der er foretaget på samtykket forud for at det blev tilbagetrukket, fortsat gyldige, men de skal indstilles på tidspunktet for tilbagetrækningen.⁹⁶

8.3.1.6. Særligt om begrebet "udtrykkeligt samtykke"

Det skal bemærkes, at efter DBL § 11, stk. 2, nr. 2 skal den registrerede have afgivet et samtykke i overensstemmelse med DBF art. 7, og efter DBL § 22, stk. 2, nr. 4 jf. § 7, stk. 1, skal den registrerede afgive samtykke i overensstemmelse med DBF art. 9, stk. 2, litra a.

Forskellen mellem samtykke afgivet efter de to bestemmelser er, at efter art. 9, stk. 2, litra a, skal samtykket være "udtrykkeligt", hvilket ikke er et krav til samtykke efter art. 7. Hvad dette præcist indebærer, fremgår ikke direkte af DBF, men det fremgår af Datatilsynets vejledning om samtykke, at formuleringen ikke medfører et skærpet krav til samtykket. Begrebet "udtrykkeligt" er udtryk for at behandlingen indebærer en særlig databeskyttelsesrisiko, og det anvendes således alene for at understrege vigtigheden af, at der ikke må være tvivl om, at den registrerede har afgivet et samtykke.⁹⁷

Dog har artikel 29-gruppen udtalt, at et udtrykkeligt samtykke indebærer, at den registrerede skal afgive en udtrykkelig samtykkeerklæring i form af eks. en underskrevet skriftlig erklæring, udfyldelse af en elektronisk formular, afsendelse af e-mail eller underskrivelse af en digital signatur. I disse tilfælde vil der fremadrettet ikke være nogen risiko for, at der ikke foreligger et bevis for samtykket.⁹⁸ I både Datatilsynets vejledning og artikel 29-gruppens retningslinjer er det essentielle dog, at et udtrykkeligt samtykke indebærer et skærpet fokus på, at den registrerede reelt har afgivet et gyldigt samtykke, og at dette kan bevises.

9. Oplysningspligt

Ifølge princippet om gennemsigtighed i DBF art. 5, stk. 1, litra a, så er en af den dataansvarliges forpligtelser at meddele oplysninger til den registrerede om rimelig behandling. Den dataansvarliges oplysningspligt er reguleret i DBF art. 13 og 14. Art. 13 omhandler den dataansvarliges oplysningspligt hvor personoplysningerne er indhentet direkte fra den registrerede og DBF art. 14 omhandler den dataansvarliges oplysningspligt i de situationer, hvor

⁹⁵ Artikel 29-Gruppen, Retningslinjer vedrørende samtykke i henhold til forordning 2016/679, 2018, s. 23

⁹⁶ Artikel 29-Gruppen, Retningslinjer vedrørende samtykke i henhold til forordning 2016/679, 2018, s. 24

⁹⁷ Datatilsynet, Vejledning om samtykke, maj 2021, s. 14

⁹⁸ Artikel 29-Gruppen, Retningslinjer vedrørende samtykke i henhold til forordning 2016/679, 2018, s. 20

personoplysningerne ikke er indsamlet hos den registrerede selv, men fra en anden kilde. I de situationer hvor indsamlede personoplysninger meddeles til en anden modtager, så pålægges det således modtageren at underrette den registrerede om indsamlingen, såfremt de selvstændigt foretager videre behandling af personoplysningerne jf. DBF art. 14⁹⁹.

Det følger af DBF art. 12, stk. 1, at oplysninger skal gives til den registrerede enten skriftligt eller hvis det er hensigtsmæssigt elektronisk. Oplysningerne skal være kortfattede, gennemsigtige, letforståelige, i lettilgængelig form og i et klart og enkelt sprog.¹⁰⁰ Oplysninger skal gives direkte til den registrerede, og det er således ikke tilstrækkeligt at den dataansvarlige informerer i overensstemmelse med oplysningspligten ved at gøre oplysningerne tilgængelige på f.eks. en hjemmeside eller lignende, da oplysningerne herved ikke aktivt gives til den registrerede¹⁰¹.

9.1. DBF art. 13

Efter DBF art. 13, stk. 1, litra a – f skal en dataansvarlig, som har indsamlet personoplysninger direkte hos en registreret, give den registrerede følgende oplysninger:

- Identitet på og kontaktoplysninger for den dataansvarlige og evt. dennes repræsentant
- En eventuel databeskyttelsesrådgivers kontaktoplysninger
- Formålene med, og retsgrundlaget for, behandlingen. Her skal der gives tilstrækkeligt med oplysninger til at den registrerede bliver klar over, hvad baggrunden for indsamlingen om oplysningerne er. Som minimum skal den registrerede oplyses om hvad de indsamlede oplysninger skal bruges til.¹⁰²
- De legitime interesser som forfølges af den dataansvarlige eller en tredjemand. Denne oplysning er alene relevant hvis behandlingen foretages på baggrund af DBF art. 6, stk. 1, litra f,
- Eventuelle modtagere eller kategorier af modtagere af personoplysningerne og,

⁹⁹ Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, s. 477

¹⁰⁰ Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, s. 473

¹⁰¹ Justitsministeriet, Betænkning nr. 1565 "Databeskyttelsesforordningen og de retlige rammer for dansk lovgivning", del I, bind I, S. 263

¹⁰² Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, s. 475

- Oplysning om, hvorvidt den dataansvarlige agter at overføre personoplysninger til et tredjeland eller en international organisation og om hvorvidt Kommissionen har truffet afgørelse om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet

Disse oplysninger skal som udgangspunkt gives til den registrerede samtidig med at deres oplysninger indsamles¹⁰³. Den dataansvarlige kan dog opfylde sin oplysningspligt forud for indsamlingen hvis denne med sikkerhed ved at der vil ske indsamling af de pågældende personoplysninger¹⁰⁴.

Herudover skal den dataansvarlige jf. art. 13, stk. 2, litra a - f give den registrerede en række yderligere oplysninger i det omfang disse er nødvendige for at sikre en rimelig og gennemsigtig behandling. Disse oplysninger kan omfatte:

- Tidsrummet oplysningerne vil blive bevaret i
- Den registreredes ret til at udøve sine rettigheder efter DBF art. 15 – 18 og 20 – 21
- Retten til at trække et samtykke tilbage, hvis behandlingen baseres på efter DBF art 6, stk. 1, litra a eller art. 9, stk. 2, litra a
- Retten til at indgive en klage til en tilsynsmyndighed
- Om behandlingen af den registreredes personoplysninger er lovpligtig eller et krav i henhold til en kontrakt, og hvilke konsekvenser det kan få for den registrerede, hvis de ikke giver oplysningerne
- Om der forekommer automatiske afgørelser, hvad logikken med anvendelse af automatisk afgørelse er og de forventede konsekvenser behandlingen vil få for den registrerede

Derudover skal den dataansvarlige, hvis de ønsker at viderebehandle oplysningerne til et andet formål end det hvortil de er indsamlet, give den registrerede oplysning om det andet formål og andre relevante oplysninger forud for behandlingen jf. art. 13, stk. 3. Generelt bør den registrerede oplyses om ændringer i formålet med behandlingen, den dataansvarliges identitet eller en ændring af hvorvidt den registrerede kan udøve sine rettigheder i forbindelse med behandlingen¹⁰⁵.

¹⁰³ Datatilsynet, Vejledning om de registreredes rettigheder, juli 2018, S. 14

¹⁰⁴ Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, s. 473

¹⁰⁵ Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, s. 470

I DBF art. 13, stk. 4 er der indsat en undtagelse til indholdet af stk. 1 – 3. Hvis den registrerede er bekendt med de oplysninger der er angivet i stk. 1 – 3 i forvejen, så er den dataansvarlige ikke forpligtet til at give disse oplysninger igen. For at anvende DBF art. 13, stk. 4, så skal den dataansvarlige kunne påvise hvilke oplysninger den registrerede har modtaget, hvordan og hvornår den pågældende har modtaget oplysningerne, samt at der ikke er sket nogen ændringer i disse, siden den registrerede sidst modtog oplysningerne.¹⁰⁶

9.2. DBF art. 14

Indholdet af DBF art. 14, stk. 1 og 2 er overordnet identisk med indholdet af DBF art. 13, stk. 1 og 2. Der er nogle enkelte forskelle i indholdet.

I stedet for at give oplysninger om legitime interesser, hvilket er tilfældet i DBF art. 13, stk. 1, litra d, skal den dataansvarlige jf. DBF art. 14, stk. 1, litra d give den registrerede oplysning om de berørte kategorier af personoplysninger. Baggrunden for denne bestemmelse er at når personoplysningerne ikke er indhentet direkte fra den registrerede, så ved denne ikke hvilke kategorier af personoplysninger den dataansvarlige har indsamlet¹⁰⁷.

DBF art. 13, stk. 2, litra f er ikke videreført i DBF art. 14, stk. 2, men erstattes af DBF art. 14, stk. 2, litra b, hvorefter den dataansvarlige kan oplyse om de legitime interesser der forfølges, såfremt behandlingen er baseret på DBF art. 6, stk. 1, litra f. Derudover fremgår det af DBF art. 14, stk. 2, litra f, at den dataansvarlige, i det omfang det er nødvendigt for at sikre en rimelig og gennemsigtig behandling, skal give oplysninger om hvilken kilde personoplysningerne hidrører fra, og om de er offentligt tilgængelige jf. litra f. Litra f er ny i forhold til hidtidig ret, og er begrundet i et ønske om øget gennemsigtighed¹⁰⁸.

I DBF art. 14, stk. 3, litra a - c er der angivet tre mulige skæringslinjer for den dataansvarliges opfyldelse af sin oplysningspligt. Den dataansvarlige skal give den registrerede oplysningerne enten senest inden for en måned efter oplysningerne er indsamlet, senest på tidspunktet for den første kommunikation med den registrerede, hvis oplysningerne skal bruges til kommunikation med denne, eller senest når personoplysningerne videregives første gang, hvis oplysningerne er bestemt til videregivelse til en anden modtager.

¹⁰⁶ Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, s. 485

¹⁰⁷ Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, s. 498

¹⁰⁸ Den nye persondataret, s. 121

Indholdet af DBF art. 14, stk. 4 svarer til indholdet af DBF art. 13, stk. 3.

9.3. Undtagelser til DBF art. 14, stk. 1 – 4

I DBF art. 14, stk. 5, litra a - d er der indeholdt en række undtagelser til den dataansvarliges oplysningspligt efter DBF art. 14, stk. 1 - 4. Disse undtagelser bør fortolkes snævert og forsigtigt¹⁰⁹.

Efter litra a behøver den dataansvarlige ikke at opfylde sin oplysningspligt hvis den registrerede allerede er bekendt med oplysningerne i forvejen, for eksempel hvis der ved en forudgående direkte indsamling af oplysningerne er givet information om, at oplysningerne vil blive videregivet til den dataansvarlige med opgivelse af dennes data¹¹⁰.

Efter litra b skal der ikke gives oplysninger hvis dette er umuligt, eller vil kræve en uforholdsmæssig stor indsats. Det vil eks. være umuligt for den dataansvarlige at opfylde sin oplysningspligt i tilfælde, hvor det på ingen måder er muligt at fastslå med sikkerhed hvem den registrerede er¹¹¹. I forbindelse med vurdering af om der foreligger en uforholdsmæssig stor indsats, bør der tages hensyn til antallet af registrerede, oplysningernes alder og eventuelle fornødne garantier der er stillet jf. DBF præambel 62.

Denne undtagelse er navnlig relevant ved indsamling af oplysninger til arkivformål i samfundets interesse, videnskabelige eller historiske forskningsformål eller statistiske formål. Hvis den dataansvarlige anvender en undtagelse i medfør af denne bestemmelse skal der træffes passende foranstaltninger for at beskytte en registreredes rettigheder og frihedsrettigheder samt legitime interesser, herunder ved at gøre oplysninger offentligt tilgængelige. Kravet om passende foranstaltninger kan typisk opfyldes ved, at den dataansvarlige generelt oplyser om indholdet af DBF art. 14, stk. 1 og 2 på f.eks. sin hjemmeside¹¹².

Efter litra c skal der ikke gives information når indsamling eller videregivelse er udtrykkeligt fastsat i national ret eller EU-ret som fastsætter passende foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes legitime interesser. I dansk ret er det i retspraksis lagt til grund, at den pågældende regel i national ret skal fastsætte en indberetningspligt. Det er altså ikke

¹⁰⁹ Den nye persondataret, s. 121

¹¹⁰ Den nye persondataret, s. 122

¹¹¹ Datatilsynet, Vejledning om de registreredes rettigheder, juli 2018, S. 20

¹¹² Justitsministeriet, Betænkning nr. 1565 "Databeskyttelsesforordningen og de retlige rammer for dansk lovgivning", del I, bind I, S. 310

tilstrækkeligt hvis reglen alene giver mulighed for indsamling eller videregivelse, der skal foreligge en forpligtelse. Det er yderligere forudsat at der i de pågældende regler er passende foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes legitime interesser.¹¹³

Efter litra d skal personoplysninger forblive fortrolige som følge af tavshedspligt i henhold til EU-ret eller national ret. Derfor skal den dataansvarlige ikke udøve sin oplysningspligt, når en oplysning der behandles, er underlagt lovbestemt tavshedspligt¹¹⁴.

9.4. Begrænsning af DBF art. 13 og 14

Som nævnt i afsnit 7, så kan rækkevidden af forpligtelserne og rettighederne i DBF art. 12 - 22 og 34, samt art. 5 begrænses ved EU-ret eller national ret jf. DBF art. 23, stk. 1. I DBL §§ 22 og 23 er der indeholdt en række bestemmelser som kan begrænse den dataansvarliges oplysningspligt efter DBF art. 13, stk. 1 - 4. Bestemmelsen er kun relevant, hvis oplysningspligten ikke kan undtages efter DBF art. 13, stk. 4 eller art. 14, stk. 5¹¹⁵.

9.4.1. DBL § 22

Efter DBL § 22, stk. 1 og 2 kan der gøres undtagelse fra den dataansvarliges oplysningspligt. Denne indskrænkning kan kun ske på baggrund af en konkret afvejning af de enkelte modstående interesser der fremgår af bestemmelserne.¹¹⁶ I visse tilfælde kan selve det forhold, at der er indsamlet oplysninger om den registrerede være af en fortrolig karakter, hvorfor den dataansvarlige i dette tilfælde ikke skal opfylde sin oplysningspligt. Dette vil f.eks. være tilfældet i situationer, hvor en virksomhed indsamler oplysninger om personer, som de overvejer at kontakte med henblik på ansættelse.¹¹⁷

Efter DBL § 22, stk. 1, så kan der gøres undtagelse, hvis den registreredes interesse i oplysningerne bør vige for afgørende hensyn til private interesser, herunder hensynet til den registrerede selv. De private interesser kan også omfatte den dataansvarliges og tredjemands interesser og kan bestå af afgørende hensyn til forretningshemmeligheder eller afgørende hensyn til forebyggelse, efterforskning og beskyttelse af vidner. Yderligere kan det være at afgørende hensyn, at den dataansvarliges formål med indsamling af den registreredes

¹¹³ Den nye persondataret, s. 122

¹¹⁴ Den nye persondataret, s. 122

¹¹⁵ Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, s. 1144

¹¹⁶ Lovforslag 68 25-10-17 som fremsat, bemærkninger til § 22

¹¹⁷ Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, s. 1145-1146

oplysninger begrundet hemmeligholdelse.¹¹⁸ Med anvendelse af udtrykket ”afgørende hensyn” menes det, at undtagelse fra oplysningspligten kun kan gøres, hvis der er nærliggende fare for at privates interesser vil lide væsentlig skade¹¹⁹.

Efter DBL § 22, stk. 2 kan der gøres undtagelse, hvis den registreredes interesse i oplysningerne bør vige for afgørende hensyn til offentlige interesser herunder navnlig hensynet til de interesser, der nævnt i DBL § 22, stk. 2, nr. 1 – 10, som f.eks. omfatter statens og det offentliges sikkerhed og forsvaret jf. DBL § 22, stk. 2, nr. 1, 2 og 3¹²⁰. Ligesom ved anvendelse af DBL § 22, stk. 1, så kan denne undtagelse kun anvendes hvis der er nærliggende fare for, at det offentliges interesser vil lide skade af væsentlig betydning¹²¹.

Efter DBL § 22, stk. 4 kan der gøres undtagelse fra den dataansvarlige oplysningspligt jf. DBF art. 13 og 14, hvis behandlingen af personoplysningerne foretages for domstolene, når disse handler i egenskab af domstol.

9.4.2. DBL § 23

Efter DBL § 23 finder oplysningspligten jf. DBF art. 13, stk. 3 og 14, stk. 4 ikke anvendelse, når offentlige myndigheder viderebehandler personoplysninger til et andet formål end til det hvortil de er indsamlet. Det er en betingelse for begrænsningen af oplysningspligten at de offentlige myndigheders viderebehandling sker på baggrund af regler fastsat efter DBL § 5, stk. 3.

På baggrund af DBL § 5, stk. 3, kan vedkommende minister efter forhandling med justitsministeren og inden for rammerne af DBF art. 23, fastsætte regler om at offentlige myndigheder må viderebehandle personoplysninger til andre formål end de oprindeligt var indsamlet til. Der kan ikke fastsættes regler om behandling af oplysninger omfattet af DBF art. 10, og oplysninger indsamlet i medfør af DBL § 7, stk. 3 eller sundhedslovgivningen kan alene behandles efter denne bestemmelse hvis formålet med behandlingen er foreneligt med det oprindelige formål som personoplysningerne blev indsamlet til. Pågældende regler udstedes i bekendtgørelsesform¹²².

¹¹⁸ Lovforslag 68 25-10-17 som fremsat, bemærkninger til § 22

¹¹⁹ Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, s. 1149-1150

¹²⁰ Se yderligere offentlige interesser i § 22, stk. 2, nr. 4-10

¹²¹ Lovforslag 68 25-10-17 som fremsat, bemærkninger til § 22

¹²² Lovforslag 68 25-10-17 som fremsat, bemærkninger til § 23

Bemyndigelsesbestemmelsen i DBL § 5, stk. 3 ligger inden for rammerne af mulighederne for at begrænse DBF art. 5 jf. DBF art. 23. enhver konkret udnyttelse af DBL § 5, stk. 3, skal ligge inden for mindst én af litraerne i DBF art. 23, stk. 1, litra a – f, og skal leve op til kravene i DBF art. 23, stk. 2.¹²³

9.5. Oplysningspligt i forbindelse med videregivelse af personoplysninger

I både DBF art. 13, stk. 1 og art. 14, stk. 3, litra a – c fremgår det, at dataansvarlig skal opfylde sin oplysningspligt inden for en vis tidsramme af indsamlingen af personoplysninger. Ved videregivelse af personoplysninger fra en dataansvarlig til en anden, opstår der et spørgsmål om, hvorvidt den videregivende dataansvarlige skal oplyse den registrerede om videregivelsen, eller om den modtagende dataansvarlige skal opfylde sin oplysningspligt jf. DBF art. 14, idet denne her indsamler personoplysninger fra en anden kilde end de registrerede.

I situationer hvor den videregivende dataansvarlige på tidspunktet for indsamlingen vidste, at personoplysningerne skulle videregives til andre, så er denne forpligtet til at oplyse den registrerede om dette på indsamlingstidspunktet.¹²⁴

Hvis en dataansvarlig på tidspunktet for indsamlingen af personoplysninger ikke ved, at personoplysningerne skal videregives til andre, så er de ikke forpligtet til at opfylde deres oplysningspligt. De skal således ikke opfylde deres oplysningspligt i forbindelse med en enkeltstående videregivelse, som de ikke havde været i stand til at forudse på tidspunktet for indsamlingen. Her vil det i stedet være den nye dataansvarlige som modtager oplysningerne, der skal opfylde oplysningspligten over for den registrerede.¹²⁵

Kapitel III – BKG-1536 og god databehandlingsskik

10. Analyse af BKG-1536

I dette afsnit holdes indholdet af BKG-1536 § 1, og i en mindre grad § 6, op mod principperne indeholdt i princippet om god databehandlingsskik jf. DBF § 5, stk. 1, litra a.

¹²³ Lovforslag 68 25-10-17 som fremsat, bemærkninger til § 5

¹²⁴ Datatilsynet, Vejledning om de registreredes rettigheder, juli 2018, s. 17

¹²⁵ Datatilsynet, Vejledning om de registreredes rettigheder, juli 2018, s. 17

10.1. Er videregivelsen lovlig

Princippet om god databehandlingskik indeholder et princip om lovlighed som tilsiger, at for at der kan ske en behandling af personoplysninger, så skal der være et behandlingsgrundlag. Hvis der sker en begrænsning af dette princip, så skal der være udtrykkelig hjemmel til det i DBF.

Det er i afsnit 6.3 slået fast, at når der videregives personoplysninger fra en selvstændig dataansvarlig til en anden selvstændig dataansvarlig, så skal den der videregiver oplysningerne sikre sig, at denne har en videregivelseshjemmel, og at modtageren har en behandlingshjemmel. Arbejdsgiver skal altså, før denne videregiver sine ansattes personnumre til SSI, sikre sig at de har en videregivelseshjemmel, og at SSI har en behandlingshjemmel. Dette indebærer at arbejdsgiver skal sikre sig at videregivelsen sker i overensstemmelse med DBF og DBL ved at foretage en konkret vurdering af, hvorvidt videregivelsen er lovlig. I denne sammenhæng er der en række ting, som er interessante at bemærke ved BKG-1536's hjemmelsgrundlag.

10.1.1. Om BKG-1536's hjemmelsgrundlag

Som nævnt i afsnit 6.1, så har BKG-1536 sin hjemmel i epidemilov-1444 §§ 21a og 21b. Epidemilov-1444 trådte i kraft den 4. april 2020 og BKG-1536 trådte i kraft den 31. oktober 2020.

Da specialet den 1. februar 2021 blev påbegyndt, var epidemilov-1444 stadig gældende lovgivning, men den 27. februar 2021 trådte der en ny epidemilov i kraft – epidemilov-285. Fra den 27. februar 2021 blev epidemilov-1444 således historisk lovgivning, og der opstod herved et spørgsmål om, hvorvidt BKG-1536 ville bevare sin retskraftighed, idet dens hjemmelsgrundlag efter den 27. februar 2021, findes i historisk lovgivning.

Efter BKG-1536 § 6, stk. 2, så ville bekendtgørelsen ophæves pr. den 1. marts 2021. I epidemilov-285 § 68, stk. 3 fremgår det dog, at regler som er fastsat i medfør af epidemilov-1444 forbliver i kraft indtil de ophæves eller afløses af forskrifter fastsat i medfør af epidemilov-285, også hvis de har en ophævelsesdato pr. d. 1. marts 2021. BKG-1536 er fastsat i medfør af epidemilov-1444, og den solnedgangsklausul der var indsat i dennes § 6, stk. 2 er således ikke længere aktuel, men erstattes af forskrifter i epidemilov-285 som kan ophæve eller afløse BKG-1536.

En sådan forskrift findes i epidemilov-285 § 68, stk. 4, hvoraf det fremgår, at regler der er fastsat i medfør af §§ 21a og 21b i epidemilov-1444 ophæves den 15. april 2021. BKG-1536 har hjemmel i epidemilov-1444 §§ 21a og 21b, og den egentlige ophævelsesdato vil således være den 15. april 2021, og ikke den 1. marts 2021.

Nedenfor er der en tidslinje som tjener til at illustrere ophør og ikrafttræden af epidemilovene og BKG-1536's ophørsdatoer.

Figur - Tidslinje

Som det kan ses ovenfor, så vil BKG-1536 i tidsrummet mellem den 27. februar til den 15. april, ikke være gældende ret, idet den ikke har hjemmel i gældende lov¹²⁶.

Ved vurderingen af, om der er en tilstrækkelig videregivelseshjemmel og behandlingshjemmel, og om princippet om lovlighed overholdes, så må der tages hensyn til, at der er forskellige forhold der gør sig gældende alt efter om man ser på hjemmelsgrundlagene før den 27. februar 2021, mellem den 27. februar og den 15. april 2021 eller efter den 15. april 2021

10.1.2. Videregivelseshjemmel og behandlingshjemmel før den 27. februar 2021

Figur - Highlightet: Perioden før den 27. februar 2021

¹²⁶ Almindelig forvaltningsret, s. 36

En arbejdsgiver kan videregive deres ansattes personnumre til SSI i medfør af BKG-1536 § 1. Dennes videregivelseshjemmel er således BKG-1536 § 1, som åbner op for adgangen til at arbejdsgiver kan videregive personnumre og "lignende oplysninger" til SSI. Private arbejdsgivere kan jf. DBL § 11, stk. 2, nr. 1 behandle personnumre, når der er hjemmel til behandlingen i lov. BKG-1536 er før den 27. februar 2021 gældende ret, da den har hjemmel i epidimilov-1444, og derfor vil den udgøre en tilstrækkelig videregivelseshjemmel.

SSI er en del af Sundhedsministeriet og er således en offentlig myndighed¹²⁷. Offentlige myndigheder kan behandle oplysninger om personnumre, når behandlingen sker med henblik på entydig identifikation eller som journalnummer jf. DBL § 11, stk. 1. Af BKG-1536 § 1 fremgår det, at videregivelsen omfatter "oplysninger om ansattes personnumre eller lignende oplysninger, der entydigt identificerer ansatte, til Statens Serum Institut". SSI anvender altså de personnumre de modtager som entydig identifikation på de pågældende ansatte. Derfor udgør DBL § 11, stk. 1 en tilstrækkelig behandlingshjemmel for SSI i perioden forud for den 27. februar.

10.1.3. Videregivelseshjemmel og behandlingshjemmel mellem den 27. februar og den 15. april 2021

Figur - Highlightet: Perioden før mellem den 27. februar og den 15. april 2021

Fra den 27. februar 2021 ophørte epidimilov-1444. BKG-1536 ophørte først den 15. april 2021, og der var således en periode på ca. 1½ måned hvor hjemmelen til den stadig gældende BKG-1536 var ophævet, hvilket betyder, at BKG-1536 i denne tidsperiode ikke var gældende ret.

Når BKG-1536 i denne periode ikke er gældende lov, så kan arbejdsgiveren ikke anvende DBL § 11, stk. 2, nr. 1 som videregivelseshjemmel, idet denne kræver at videregivelsen skal

¹²⁷ <https://www.ssi.dk/om-ssi/persondatapolitik>, Se under fanen "Du har en række rettigheder efter databeskyttelsesreglerne" (besøgt den 6-5-2021)

have hjemmel i gældende lov. En privat arbejdsgiver kan derfor i dette tidsrum ikke basere videregivelsen på DBL § 11, stk. 2, nr. 1, og skal have en anden videregivelseshjemmel i DBL § 11, for at videregivelsen er lovlig jf. DBF art. 5, stk. 1, litra a.

Videregivelsen kan ikke have hjemmel i den ansattes samtykke jf. DBL § 11, stk. 2, nr. 2, idet den ansatte først vil få kendskab til videregivelsen efter den er sket, i forbindelse med oplysningerne de får gennem oplysningspligten eller SSI's efterfølgende kontakt til dem. Efter indholdet af BKG-1536 § 1, er der altså aldrig en mulighed for at lade videregivelsen være baseret på den ansattes samtykke.

Videregivelsen kan have hjemmel i DBL § 11, stk. 2, nr. 3, 1. led, såfremt videregivelsen sker i forbindelse med undersøgelser i videnskabeligt eller statistisk øjemed. Uanset at denne bestemmelse anvendes som videregivelseshjemmel, så må videregivelsen ikke indebære at oplysningerne offentliggøres uden den ansattes samtykke jf. DBL § 11, stk. 3. Videregivelse jf. BKG-1536 § 1 sker med henblik på at SSI kan tilbyde ansatte undersøgelser om Covid-19. Det er altså først hvis den ansatte vælger at acceptere undersøgelsen, og få taget en Covid-19 test, at der sker en efterfølgende behandling til et videnskabeligt eller statistisk formål, da det er her SSI foretager behandling med henblik på smitteopsporing. Videregivelsen der sker i medfør af BKG-1536 § 1 er altså ikke i sig selv en undersøgelse jf. DBL § 11, stk. 2, nr. 3, 1. led, og der kan ikke findes videregivelseshjemmel her.

Efter DBL § 11, stk. 2, nr. 3, 2. led kan private arbejdsgivere videregive personnumre, når det er et naturligt led i den privates arbejdsgivers normale drift og er af afgørende betydning for at sikre en entydig identifikation af den registrerede. Det vil formentligt ikke være et naturligt led i den normale drift for private arbejdsgivere at videregive deres ansattes personnumre til offentlige myndigheder i sundhedssektoren, hvorfor denne bestemmelse ikke kan udgøre en videregivelseshjemmel.

Efter DBL § 11, stk. 2, nr. 3, 3. led, kan videregivelsen ske, hvis den kræves af en offentlig myndighed. I BKG-1536 § 1 foreligger der ikke en egentlig forpligtelse for arbejdsgiveren til at videregive personnumrene til SSI, idet arbejdsgiveren frit kan vælge om de vil efterkomme SSI's anmodning. SSI som offentlig myndighed kræver således ikke videregivelsen, og denne bestemmelse kan ikke anvendes som en videregivelseshjemmel.

Videregivelsen kan have hjemmel i DBL § 11, stk. 2, nr. 4, såfremt betingelserne i DBL § 7 er opfyldt. Af DBL § 7 fremgår de fleste af undtagelserne til behandlingsforbuddet mod følsomme personoplysninger i DBF art. 9, stk. 1, jf. DBF art. 9, stk. 2.

DBL § 7, stk. 1 henviser direkte til DBF art. 9, stk. 2, litra a, c, d, e og f. Efter DBF art. 9, stk. 2, litra a, kan en videregivelse finde sted, hvis den registrerede har afgivet et gyldigt samtykke til videregivelsen. Samtykket skal opfylde samtlige af de kriterier der er angivet i afsnit 8.3.1, da samtykke efter DBF art. 9, stk. 2, litra a yderligere skal være udtrykkeligt. Videregivelsen kan ikke baseres på den ansattes samtykke, af de samme årsager som angivet ovenfor om DBL § 11, stk. 2, nr. 2.

Efter DBF art. 9, stk. 2, litra c kan videregivelse finde sted hvis den er nødvendig for at beskytte den registreredes eller en anden fysisk persons vitale interesser. Denne bestemmelse kan alene anvendes, hvis den registrerede fysisk eller juridisk ikke kan afgive samtykke. Dette er ikke tilfældet her, hvorfor denne bestemmelse ikke kan anvendes som videregivelseshjemmel.

Efter DBF art. 9, stk. 2, litra d, kan videregivelse finde sted hvis den er nødvendig af hensyn til foreningsmæssige aktiviteter. Arbejdsgiver er ikke en stiftelse, forening eller lignende, hvorfor denne bestemmelse ikke kan anvendes som videregivelseshjemmel.

Efter art. 9, stk. 2, litra e så kan videregivelse finde sted, hvis den vedrører personoplysninger som tydeligvis er offentliggjort af den ansatte. At oplysningerne er offentliggjort, vil sige at de er bragt til kundskab hos en bredere kreds af personer¹²⁸. Den ansatte vil formentligt ikke have offentliggjort sit personnummer til en bredere kreds af personer, idet langt de fleste betragter personnummeret som en privat oplysning. Derfor kan denne bestemmelse ikke kan anvendes som videregivelseshjemmel.

Efter art. 9, stk. 2, litra f kan videregivelse finde sted, hvis den er nødvendig for at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares. Denne bestemmelse kan heller ikke anvendes som videregivelseshjemmel, idet videregivelsen ikke har noget at gøre med et retskrav.

¹²⁸ Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, s. 432

DBL § 7, stk. 2 vil heller ikke blive relevant, idet videregivelsen ikke er nødvendig for at arbejdsgiveren eller den ansatte overholder arbejds- sundheds- og socialretlige forpligtelser i medfør af EU-ret eller national ret, idet BKG-1536 ikke forpligter dem.

DBL § 7, stk. 3 er relevant såfremt videregivelsen er nødvendig med henblik på forebyggende sygdomsbekæmpelse, medicinsk diagnose, sygepleje eller patientbehandling eller forvaltning af læge- og sundhedstjenester. Denne bestemmelse ville umiddelbart være anvendelig på arbejdsgiverens videregivelsen, idet denne netop foretages med henblik på at SSI gennem tilbud om Covid-19 undersøgelser kan hindre udbredelsen af Covid-19. Dog er det et krav for anvendelsen af DBL § 7, stk. 3, at videregivelsen foretages af en person inden for sundhedssektoren, der efter lovgivningen er undergivet tavshedspligt. Dette er ikke tilfældet med arbejdsgiverens videregivelse, hvorfor denne bestemmelse ikke er anvendelig som videregivelseshjemmel.

Efter DBL § 7, stk. 4, kan private arbejdsgivere foretage videregivelse, hvis denne er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser. Videregivelsen er yderligere betinget af, at Datatilsynet har givet forudgående tilladelse til videregivelsen. Datatilsynet behøver dog ikke at give en forudgående tilladelse, hvis videregivelsen foretages af en offentlig myndighed. Denne bestemmelse forudsættes at have et snævert anvendelsesområde.¹²⁹

Covid-19 pandemien må antages at udgøre en væsentlig samfundsinteresse, men idet det er en privat arbejdsgiver som foretager videregivelsen og ikke en offentlig myndighed, så skal de have Datatilsynets forudgående tilladelse før de kan anvende den som videregivelseshjemmel.

DBL § 7, stk. 5 er en bemyndigelsesbestemmelse, som bemyndiger vedkommende minister til, efter forhandling med justitsministeren og inden for DBF's rammer, at fastsætte yderligere regler om lovlige behandling af personoplysninger omfattet af art. 9, stk. 1. Epidemilov-1444 § 21b var et eksempel på en sådan regel, idet den bemyndigede sundhedsministeren til at "*...fastsætte regler om, at personoplysninger kan behandles, hvis behandlingen er nødvendig for at hindre udbredelse og smitte af en bestemt sygdom omfattet af lovens § 2*". Denne bestemmelse blev dog ophævet med epidemilov-1444 den 27. februar, hvilket er

¹²⁹ Lovforslag 68 25-10-17 som fremsat, bemærkninger til § 7

grunden til at BKG-1536 i første omgang ikke kunne anvendes som behandlingsgrundlag mere.

Efter at epidemilov-1444 blev ophævet den 27. februar, trådte der en ny epidemilov i kraft, epidemilov-285. I epidemilov-285 er der en bestemmelse, som svarer til epidemilov-1444 § 21b, og som derfor også har potentialet til at udgøre et videregivelsesgrundlag efter DBL § 7, stk. 5. Efter epidemilov-285 § 53, stk. 1, kan Sundhedsministeren "fastsætte regler om, at personoplysninger kan behandles, hvis behandlingen er nødvendig for at hindre udbredelse af eller smitte med en alment farlig eller samfundskritisk sygdom. Regler fastsat i medfør af 1. pkt. kan fravige regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning". Der blev dog ikke fastsat nogle konkrete regler som regulerede det område BKG-1536 § 1 dækkede over før BKG-1536 blev ophævet den 15. april, hvorfor DBL § 7, stk. 5 heller ikke er anvendelig som videregivelseshjemmel.

Det var først efter at BKG-1536 blev ophævet den 15. april, at der blev vedtaget en ændringsbekendtgørelse som regulerede området, BKG-650.

SSI's behandlingshjemmel vil fortsat være DBL § 11, stk. 1, idet de fortsat er en offentlig myndighed og behandlingen fortsat sker med henblik på entydig identifikation eller som journalnummer jf. DBL § 11, stk. 1. Når videregivelsen sker mellem den 27. februar og 15. april 2021, så vil SSI modtage personnumre fra arbejdsgivere, som jf. ovenstående har videregivet dem uden den nødvendige videregivelseshjemmel. Derfor har SSI modtaget oplysningerne uretmæssigt, og bør ikke behandle dem, selv hvis de har en behandlingshjemmel.

10.1.4. Videregivelseshjemmel og behandlingshjemmel efter den 15. april 2021.

Figur - Highlightet: Perioden efter den 15. april 2021

Som nævnt ovenfor, så bortfaldt BKG-1536 den 15. april 2021, og i dens sted trådte BKG-650 i kraft. Indholdet af denne bekendtgørelse er identisk med indholdet af BKG-1536, med den undtagelse, at den har en andet hjemmelgrundlag. BKG-650 har nemlig sin hjemmel i

epidemilov-285, og har således hjemmel i gældende ret. Hjemmelgrundlaget for BKG-650 findes i epidemilov-285 § 53¹³⁰.

Af epidemilov-285 § 53, stk. 2 fremgår der en tilføjelse i forhold til epidemilov-1444 § 21b. Herefter skal regler som fastsættes i medfør af ovenstående bemyndigelsesbestemmelse som udgangspunkt højst kunne fastsættes med en gyldighed på fire uger ad gangen. Regler med hjemmel i epidemilov-285 § 53, stk. 1 vil således skulle forsynes med en ophævelsesklausul, som sikrer deres ophævelse efter senest fire uger. Reglerne kan forlænges med op til fire uger ad gangen efter samme betingelser som den oprindelige udstedelse. Ovenstående kan alene undtages, hvis særlige grunde undtagelsesvis tilsigter en længere gyldighedsperiode.¹³¹

BKG-650 adskiller sig fra BKG-1536 på endnu et punkt. Jf. epidemilov-285 § 9, stk. 1, så kan vedkommende minister alene fastsætte regler i medfør af epidemilov-285 § 53, hvis indholdet af reglerne, sammen med en indstilling fra epidemikommissionen, forinden foreligges for et udvalg nedsat af folketinget. Hvis udvalget ikke udtaler sig imod reglernes udstedelse, kan de fastsættes.

Idet BKG-650 er en bekendtgørelse med hjemmel i gældende ret, så vil arbejdsgiveren kunne anvende BKG-650 som videregivelsesgrundlag jf. DBL § 11, stk. 2, nr. 1, præcis som de kunne anvende BKG-1536 som videregivelsehjemmel forud for den 27. februar 2021.

Der er dog et problem i henhold til BKG-650. BKG-650 trådte i kraft den 15. april 2021, og ophæves den 31. august 2021 jf. BKG-650 § 6, stk. 2. BKG-650 står således til at være gyldig udover den periode på 4 uger der er fastsat i epidemilov-285 § 53, stk. 2. Det er i BKG-650 ikke angivet hvilke særlige grunde der skulle have udgjort grundlaget for denne undtagelse. Det er derfor uafklaret hvorvidt videregivelse af personnumre jf. BKG-650 § 1 vil være gyldig efter den 13. maj, idet der her er gået 4 uger siden dens ikrafttrædelse. I skrivende stund er BKG-650 stadig gældende lovgivning jf. Karnovs database¹³².

¹³⁰ Det skal hertil bemærkes, at epidemilov-1444 § 21a, som sammen med § 21b udgjorde hjemmelgrundlaget til BKG-1536, er videreført i epidemilov-285 § 49, stk. 4 og 5, men at disse bestemmelser ikke er henvist til som hjemmelsgrundlag for BKG-650. Idet indholdet af BKG-1536 og BKG-650 er identisk, er det bemærkelsesværdigt at denne bestemmelse udgjorde en hjemmel til den ene, men ikke gør til den anden.

¹³¹ Lovforslag 134 22-12-20 som fremsat, bemærkninger til § 53

¹³² <https://pro.karnovgroup.dk/document/7000869265/1> (Besøgt den 19-05-2021)

Denne uklarhed i forhold til lovgivers intention er i tråd med de uklarheder, som var indeholdt i BKG-1536. Da indholdet af de to bekendtgørelser som sagt er identisk, så har BKG-650 præcis de samme uklarheder i sit indhold som BKG-1536 jf. afsnit 3.3.

SSI's behandlingshjemmel vil fortsat være DBL § 11, stk. 1, idet de fortsat er en offentlig myndighed og behandlingen fortsat sker med henblik på entydig identifikation eller som journalnummer jf. DBL § 11, stk. 1. Da BKG-650 udgør en gyldig videregivelseshjemmel, kan SSI godt behandle oplysningerne, idet de har indsamlet dem retmæssigt.

10.2. Er videregivelsen gennemsigtig

Arbejdsgiver indsamler personoplysninger, herunder personnumre, i forbindelse med ansættelsesforhold og er dataansvarlig for denne indsamling og efterfølgende behandling. Arbejdsgiveren vil derfor skulle opfylde sin oplysningspligt i overensstemmelse med DBF § 13 på tidspunktet for indsamlingen jf. DBF § 13 stk. 1, 1. pkt.

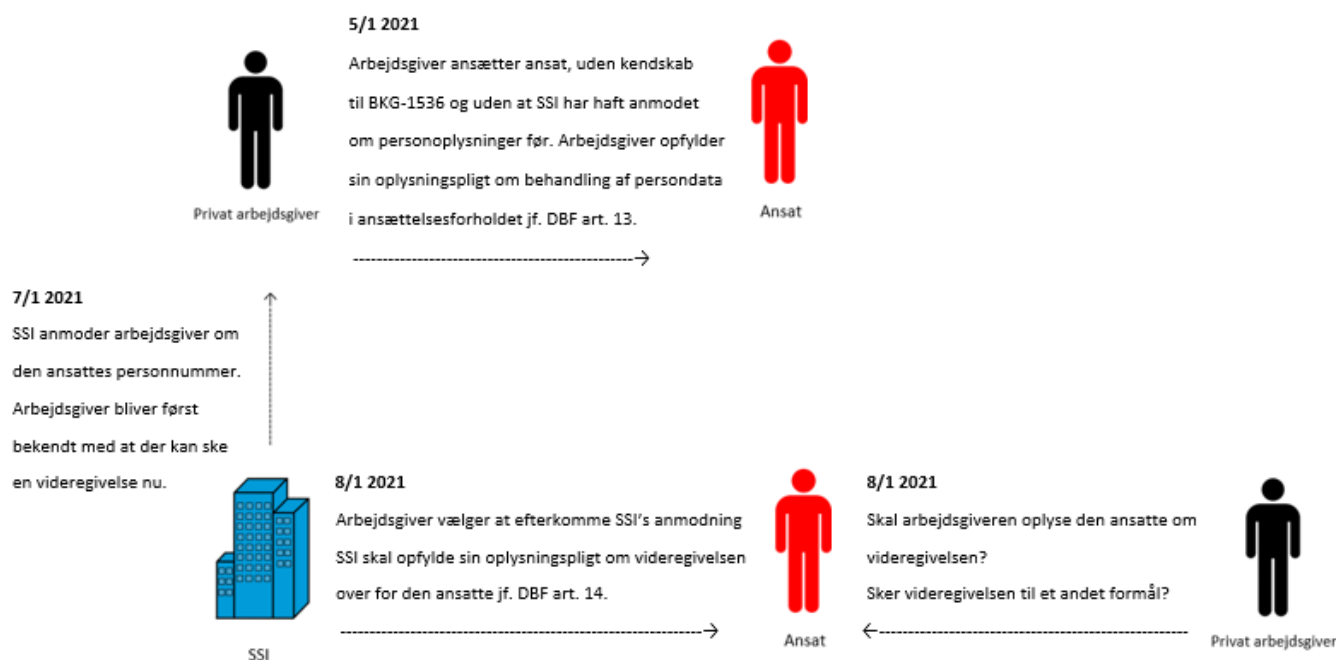
SSI indsamler oplysninger fra arbejdsgiveren, hvis denne efterkommer SSI's anmodning jf. BKG-1536 § 1. SSI indsamler således ikke personoplysningerne direkte fra den registrerede. SSI vil derfor skulle opfylde sin oplysningspligt i overensstemmelse med art. 14 efter skæringsdatoerne i DBF art. 14, stk. 3.

10.2.1. Hvem skal opfylde oplysningspligten ved videregivelse efter BKG-1536 § 1?

Som beskrevet i afsnit 9.5 er en dataansvarlig, som på tidspunktet for indsamling af personoplysninger ikke var bekendt med at de på et senere tidspunkt ville videregives, ikke forpligtet til at opfylde sin oplysningspligt. Det er i stedet modtageren af de videregivne oplysninger, som skal opfylde oplysningspligten. I kontekst af videregivelsen af personnumre jf. BKG-1536 § 1, så kan man forestille sig to scenarier:

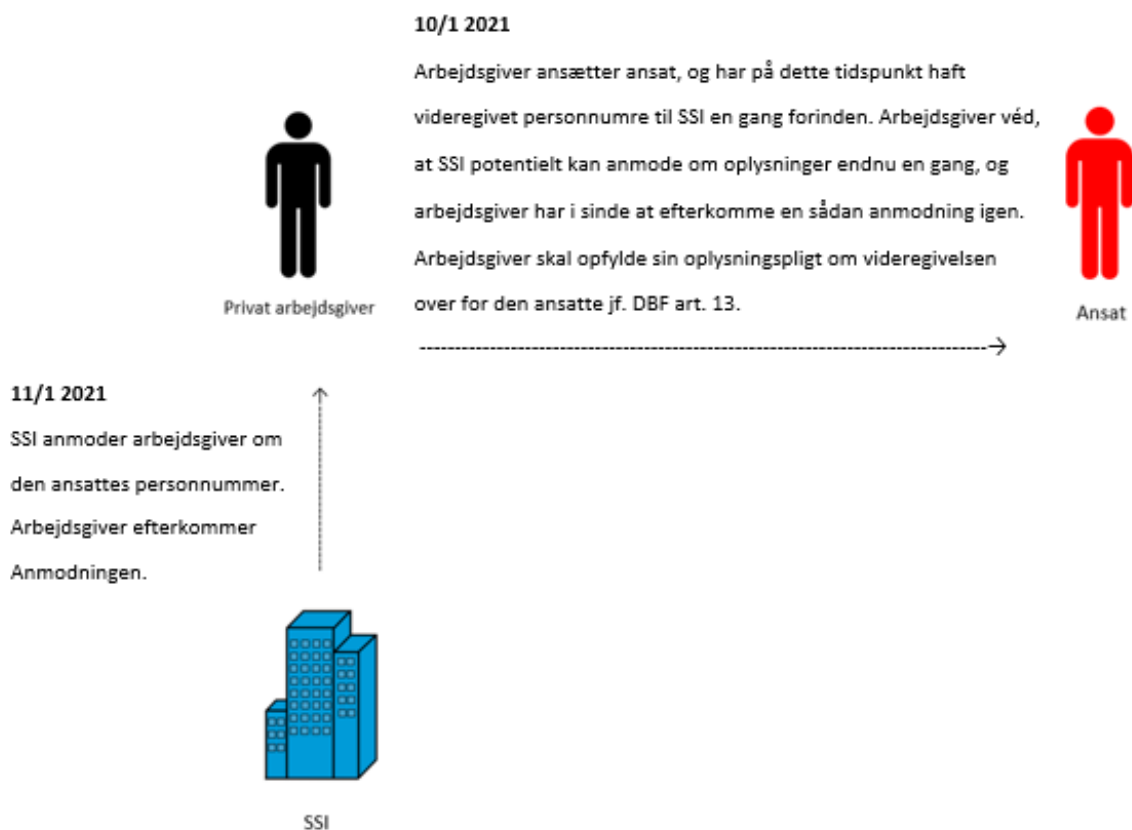
For det første, så kan arbejdsgiveren være uvidende om, at SSI kan anmode om personnumre jf. BKG-1536, og har på tidspunktet for indsamlingen af deres ansattes personnumre, ikke været bekendt med at de på et senere tidspunkt skulle videregives. I denne situation er det SSI som skal sørge for at give oplysningerne om videregivelsen og den efterfølgende behandling til den ansatte jf. DBF art. 14. Det kan her yderligere diskuteres, om der egentlig

sker en viderebehandling af den ansattes personoplysninger til et andet formål, end de var indsamlet til, og om arbejdsgiveren har oplysningspligt jf. DBF art. 13, stk. 3.

Figur - Scenarie 1

For det andet kan arbejdsgiveren, på tidspunktet for ansættelse af en ny medarbejder, være bekendt med at SSI kan anmode om personoplysninger, enten ved at have efterkommet SSI's anmodning om dennes øvrige ansatte personnumre én eller flere gange, eller ved at have fået kendskab til BKG-1536 på anden vis. I denne situation bør arbejdsgiveren på det tidspunkt være bekendt med, at SSI ville kunne anmode om personnumre på den nye ansatte også. Hvis arbejdsgiveren har til hensigt at efterkomme en potentiel anmodning fra SSI og videregive den nye ansattes personnummer, så bør det være arbejdsgiveren, der oplyser den ansatte om videregivelsen allerede ved ansættelsen jf. DBF art. 13.

Figur - Scenarie 2

10.2.2. Scenarie 1 - Omfanget af SSI's oplysningspligt

SSI skal opfylde deres oplysningspligt efter DBF art. 14 og er efter denne bestemmelses stk. 1 forpligtet til at give den ansatte oplysninger om deres, og eventuelt deres databeskyttelsesrådgivers, identitet og kontaktoplysninger, formålet med og retsgrundlaget for behandlingen, de berørte kategorier af personoplysninger og eventuelle modtagere af personoplysningerne. SSI foretager ikke en overførsel af personoplysningerne til tredjelande, hvorfor de ikke behøver oplyse om det i medfør af DBF art. 14, stk. 1, litra f.

Derudover skal SSI jf. DBF art. 14, stk. 2 give den ansatte en række yderligere oplysninger i det omfang dette er relevant for at sikre en rimelig og gennemsigtig behandling. SSI's behandling af den ansattes personnummer sker ikke på baggrund af den ansattes samtykke, behandlingen sker ikke på baggrund af legitime interesser jf. DBF art. 6, stk. 1, litra f og der forekommer ikke anvendelse af automatiske afgørelser. Derfor behøver SSI ikke at oplyse den ansatte i henhold til DBF art. 14, stk. 2, litra b, d og g. De øvrige DBF art. 14, stk. 2, litra a, c, e og f vil formentligt være nødvendige for at sikre en rimelig og gennemsigtig behandling, idet disse omfatter oplysninger om tidsrummet personnummeret vil opbevares i, retten

for den ansatte til at udøve dennes rettigheder efter DBF art. 15 – 18 og 20 – 21, retten til at klage over behandlingen til en tilsynsmyndighed og hvilken kilde personnummeret hidrører fra. Disse oplysninger vil alle være i den ansattes interesse at kende til, med henblik på udøvelse af dennes rettigheder og kendskab til behandlingen.

SSI skal efter DBF art. 14, stk. 3 opfylde sin oplysningspligt inden for tre mulige skæringslinjer. For det første kan SSI give den ansatte oplysningerne senest inden for en måned efter, at SSI har modtaget personoplysningerne fra arbejdsgiveren jf. DBF art. 14, stk. 3, litra a. Da SSI skal anvende personoplysningerne til at kommunikere med den ansatte i form af et tilbud om undersøgelse af Covid-19, så kan SSI for det andet vælge at give den ansatte oplysningerne på tidspunktet for den første kommunikation, altså i forbindelse med at de tilbyder den ansatte undersøgelsen jf. DBF art. 14, stk. 3, litra b. I det SSI ikke indsamler personoplysningerne med henblik på videregivelse, så kan de ikke vælge at opfylde deres oplysningspligt i forbindelse med en videregivelse jf. DBF art. 14, stk.3, litra c.

Hvis SSI ønsker at viderebehandle den ansattes personnumre til et andet formål end at tilbyde dem undersøgelsen af om de har Covid-19, så skal de give den ansatte oplysning om det andet formål og andre relevant oplysninger jf. DBF art. 14, stk. 4

10.2.2.1 Er SSI undtaget for deres oplysningspligt efter DBF?

Efter DBF art. 14, stk. 5, litra a, behøver SSI ikke at opfylde sin oplysningspligt når den ansatte i forvejen er bekendt med de oplysninger der er indeholdt i oplysningspligten. Den ansatte vil formentligt ikke være bekendt med oplysningerne i forvejen, da SSI indhenter oplysningerne fra dennes arbejdsgiver, og dette kommer først til den ansattes kundskab ved udøvelsen af SSI's oplysningspligt som enten skal opfyldes senest en måned efter indsamlingen, eller på tidspunktet for SSI's tilbud om undersøgelse til den ansatte jf. DBF art. 14, stk. 3, litra a og b. SSI's oplysningspligt kan altså ikke undtages efter denne bestemmelse.

Efter DBF art. 14, stk. 5, litra b, behøver SSI ikke at opfylde sin oplysningspligt, hvis dette er umuligt, eller vil kræve en uforholdsmæssig stor indsats. Der er ikke nogen forhold som umuliggør for SSI at opfylde sin oplysningspligt, dog kan det diskuteres om det vil kræve en uforholdsmæssig stor indsats at gøre det. Det vides ikke hvor stort omfanget af SSI's indsamling af personnumre jf. BKG-1536 § 1 egentlig er, men oplysningerne vil være af en nyere karakter, da det alene er muligt for dem at indsamle personnumre fra registrerede, som

aktuelt er ansat ved den arbejdsgiver SSI kontakter. Idet denne bestemmelse typisk vil være relevant ved indsamling af oplysninger til arkivformål i samfundets interesse, videnskabelige eller historiske forskningsformål eller statistiske formål, så må det antages at der skal være meget store mængder af personoplysninger med varierende alder, før denne bestemmelse kan udgøre en undtagelse. Dette er formentlig ikke tilfældet ved SSI's indsamling.

Efter DBF art. 14, stk. 5, litra c, så behøver SSI ikke at opfylde sin oplysningspligt, når indsamling eller videregivelse er udtrykkeligt fastsat i national ret eller EU-ret som fastsætter passende foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes legitime interesser. For at SSI kan benytte denne undtagelse, skal de i medfør af reglerne forpligtes til at indsamle personoplysninger. Det er ikke nok at reglerne giver SSI mulighed for at indsamle personoplysninger. SSI indsamler personnumrene med hjemmel i national ret, BKG-1536 § 1, som giver SSI mulighed for at anmode arbejdsgivere om deres ansattes personnumre. SSI er derfor ikke forpligtet af BKG-1536 til at indsamle personnumrene, og kan som konsekvens deraf ikke undtages fra at opfylde sin oplysningspligt med henvisning til denne bestemmelse.

SSI er ved behandlingen af ansattes personnumre ikke underlagt lovbestemt tavshedspligt, og undtagelsen i DBF art. 14, stk. 5, litra d er derfor ikke relevant.

10.2.2.2. Er SSI's oplysningspligt begrænset efter DBL?

SSI kan ikke undtages fra at opfylde sin oplysningspligt efter undtagelserne i DBF art. 14, stk. 5, hvorfor der i stedet er en mulighed for, at de kan have deres oplysningspligt begrænset jf. DBL § 22, stk. 1, 2 og 4.

Efter DBL § 22, stk. 1, kan SSI gøre undtagelse fra sin oplysningspligt, hvis den registreredes interesse i oplysningerne bør vige for afgørende hensyn til private interesser, herunder hensynet til den registrerede selv. Indholdet af SSI's oplysningspligt består ikke af oplysninger af en karakter der kan forlanges unddrages den registreredes kendskab, såsom forretningshemmeligheder eller hensyn til efterforskning. Karakteren af det formål SSI har med indsamlingen af personnumrene er heller ikke en, som kan begrunde hemmeligholdelse af indholdet af deres oplysningspligt.

Efter DBL § 22, stk. 2 så kan der gøres undtagelse, hvis den registreredes interesse i oplysningerne bør vige for afgørende hensyn til offentlige interesser herunder bl.a. statens og det offentliges sikkerhed og forsvaret. SSI's oplysningspligt indeholder ikke oplysninger af en

karakter som kan skade det offentliges interesser væsentligt. Indsamling af entydig identifikation med henblik på tilbud om undersøgelse er ikke et følsomt offentligt anliggende.

Idet SSI ikke foretager behandlingen af personnumre for domstolene, så kan der ikke ske undtagelse af deres oplysningspligt efter DBL § 22, stk. 4.

SSI kan hverken undtages fra sin oplysningspligt efter DBF art. 14, stk. 5 eller DBL § 22, stk. 1, 2 og 4, og de skal således opfylde oplysningspligten i det omfang DBF art. 14, stk. 1 – 4 angiver.

10.2.2.3. Arbejdsgivers oplysningspligt jf. DBF art. 13, stk. 3

Hvis arbejdsgiverens videregivelse af personnumre til SSI er sker til et andet formål end arbejdsgiverens indsamling af personoplysninger ved ansættelse, så skal arbejdsgiveren forud for videregivelsen give de ansatte oplysninger om det andet formål og andre relevante oplysninger DBF § 13, art. 3.

Ved vurderingen af, om videregivelsen sker til et andet formål, skal der jf. DBF art. 6, stk. 4, litra a - e tages hensyn til:

- Enhver forbindelse mellem det formål, som personoplysningerne er indsamlet til, og formålet med den påtænkte viderebehandling
- Den sammenhæng, hvori personoplysningerne er blevet indsamlet, navnlig med hensyn til forholdet mellem den registrerede og den dataansvarlige
- Personoplysningernes art, navnlig om særlige kategorier af personoplysninger behandles, jf. artikel 9, eller om personoplysninger vedrørende straffedomme og lovovertrædelser behandles, jf. artikel 10
- Den påtænkte viderebehandlings mulige konsekvenser for de registrerede
- Tilstedeværelse af fornødne garantier, som kan omfatte kryptering eller pseudonymisering.

Det der taler for at der sker en videregivelse til et andet formål er, at der ikke er nogen formålsforbindelse mellem det formål personnumrene er indsamlet til, og det formål som SSI ønsker at behandle dem til. Arbejdsgiveren indsamler den ansattes personnummer i forbindelse med ansættelse, med henblik på at opfylde deres ansættelsesretlige forpligtelser, og SSI ønsker at behandle dem til smitteforebyggelse af Covid-19. Yderligere vil dét at

oplysningerne er indsamlet i et ansættelsesforhold tale for, at der er tale om en videregivelse til et andet formål, da oplysningerne videregives til en tredjemand uden for dette forhold.

Det der taler mod at der sker en videregivelse til andet formål er, at videregivelsen omfatter personnumre som i sagens natur ikke er følsomme personoplysninger, og det er tvivlsomt, at videregivelsen kan få store konsekvenser for den ansatte, såfremt SSI har iværksat de nødvendige foranstaltninger for oplysningernes sikkerhed. Yderligere ville man kunne argumentere for, at smitteforebyggelse er et formål i arbejdsgivers ansættelsesretlige interesse, da de selvfølgelig ikke ønsker at have syge ansatte på deres arbejdsplads.

Hvis det findes at videregivelsen sker til et andet formål, og at arbejdsgiveren er underlagt at opfylde sin oplysningspligt jf. DBF art. 13, stk. 3, så vil arbejdsgiveren ikke kunne få begrænset sin oplysningspligt jf. DBL § 23, idet de ikke er en offentlig myndighed.

10.2.3. Scenarie 2 - Omfanget af arbejdsgivers oplysningspligt

Arbejdsgiveren skal opfylde sin oplysningspligt efter DBF art. 13, og er forpligtet til at give den ansatte en række oplysninger jf. DBF art. 13, stk. 1. Disse er de samme oplysninger som SSI skal give den ansatte i scenarie 1 jf. DBF art. 1, stk. 1.

Herudover kan det være relevant for arbejdsgiveren at give den ansatte en række yderligere oplysninger, i det omfang dette er relevant for at sikre en rimelig og gennemsigtig behandling jf. DBF art. 13, stk. 2. Ved denne behandling vil det, ligesom i scenarie 1, ikke være relevant for den ansatte at få oplysninger om samtykke eller automatiske afgørelser jf. DBF art. 13, stk. 2, litra c og f. Ydermere er behandlingen ikke lovpligtig eller et krav i henhold til en kontrakt, hvorfor der ikke behøver at ske oplysning jf. DBF art. 13, stk. 2, litra e. De øvrige DBF art. 13, stk. 2, litra a, b og d vil formentligt være nødvendige for at sikre en rimelig og gennemsigtig behandling, idet disse omfatter oplysninger om tidsrummet personnummeret vil opbevares i, retten for den ansatte til at udøve dennes rettigheder efter DBF art. 15 – 18 og 20 – 21 og retten til at klage over behandlingen til en tilsynsmyndighed. Arbejdsgiveren skal give den ansatte oplysningerne på tidspunktet for indsamlingen af personnummeret, hvilket vil være i forbindelse med ansættelsen.

Hvis arbejdsgiveren ønsker at viderebehandle den ansattes personnumre til et andet formål end til forhold under ansættelsen, så skal de give den ansatte oplysning om det andet formål og andre relevant oplysninger jf. DBF art. 13, stk. 3.

Arbejdsgiveren kan kun undtages sin oplysningspligt jf. DBF art. 13, sk. 1 – 3, såfremt den ansatte er bekendt med indholdet af oplysningspligten i forvejen, jf. DBF art. 13, stk. 4. Den ansatte vil formentligt ikke være bekendt med oplysningerne i forvejen, idet disse først vil blive givet ved ansættelsen. Arbejdsgiveren kan heller ikke begrænse deres pligt til at opfylde deres oplysningspligt jf. DBF art. 13, stk. 1 – 3 jf. DBL § 22, stk. 1, 2 og 4, af præcis de samme årsager som gennemgået ovenfor i afsnit 10.2.2.2.

10.3. Er videregivelsen rimelig

Det fremgår af DBF art. 5, stk. 1, litra a, at enhver behandling af personoplysninger bør være rimelig. Om en behandling af personoplysninger er rimelig beror på en vurdering af, om videregivelsen er i DBF's ånd, og om den dataansvarlige har taget en række hensyn til den registrerede.

Som nævnt var princippet om gennemsigtighed før DBF's ikrafttræden inkluderet i princippet om rimelighed. Dette medfører at de to principper i høj grad hænger sammen. Princippet om rimelighed indebærer således også at den ansatte skal få kendskab til videregivelsen, og at de får nøjagtige oplysninger om denne og i forlængelse deraf, SSI's indsamling af deres personnumre. I afsnittet ovenfor blev det afklaret at både SSI og arbejdsgiveren kunne være ansvarlig for at opfylde hver deres oplysningspligt over for den ansatte, alt efter hvilke omstændigheder videregivelsen finder sted under. Såfremt oplysningspligten ikke bliver opfyldt, uanset hvem der ikke opfylder den, vil det stride mod både princippet om rimelighed samt princippet om gennemsigtighed.

Arbejdsgiveren skal også overveje hvilke negative konsekvenser behandlingen kan få for den ansatte. Både i tiden før og efter den 27. februar gør det samme sig gældende – arbejdsgiver videregiver personnumre til SSI. Selve videregivelsen vil formentligt ikke medføre negative konsekvenser for den ansatte, idet personnumrene alene anvendes til entydig identifikation. I tiden efter den 27. februar vil videregivelsen dog ikke være lovlig. At den ansattes personnumre videregives i strid med DBF og DBL vil kunne stride mod princippet om rimelighed, idet dét at være en del af en ulovlig videregivelse potentielt ville kunne være en kilde til

bekymring for den ansatte, såfremt de blev bekendt med eller underrettet om dette forhold.

Dette understøttes yderligere af at personnumre er en oplysning som for mange mennesker er af en privat karakter, hvorfor arbejdsgiveren skal anerkende den registreredes rimelige forventninger til videregivelsen. Det vil formentligt være rimeligt, at den ansatte har en forventning til, at dennes private oplysninger behandles i overensstemmelse med DBF og DBL.

I tiden før den 27. februar og i tiden efter den 15. april, hvor videregivelsen vil have gyldig lovhjemmel, vil behandlingen være rimelig, såfremt oplysningspligten bliver overholdt af enten arbejdsgiver eller SSI.

10.4. Hvem bærer ansvaret?

Efter DBF art. 5, skt. 2, er det den dataansvarlige som er ansvarlig for at overholde princippet om god databehandlingskik. Der er to dataansvarlige i videregivelsen efter BKG-1536 § 1, SSI og arbejdsgiveren, og de er hver især ansvarlige for at overholde sine respektive forpligtelser i forbindelse med videregivelsen. De skal derfor begge have styr på om de skal opfylde oplysningspligten, og arbejdsgiveren skal have styr på sit videregivelsesgrundlag og SSI skal have styr på om de har et behandlingsgrundlag. Arbejdsgiveren skal yderligere være sikker på at SSI kan udføre en lovlige behandling før de videregiver oplysningerne jf. afsnit 6.3.

11. Delkonklusion

I princippet om god databehandlingskik jf. DBF art. 5, stk. 1, litra a, er der indeholdt tre underlæggende principper. Enhver behandling af personoplysninger skal således være lovlige, rimelige og gennemsigtige.

En arbejdsgivers videregivelse af personnumre til SSI jf. BKG-1536 § 1, vil være lovlige, såfremt der er et tilstrækkeligt behandlingsgrundlag i enten DBF, DBL eller anden EU-ret. Ved videregivelse af personnumre fra en arbejdsgiver til SSI, sker der en videregivelse fra én selvstændig dataansvarlig til en anden selvstændig dataansvarlig. Derfor skal der være en videregiveshjemmel og en behandlingshjemmel før behandlingen kan finde sted.

Hvis videregivelsen sker før den 27. februar 2021, så vil videregivelsen være lovlige, da BKG-1536 har hjemmel i epidemilov-1444, som på det tidspunkt er gældende lovgivning.

Arbejdsgiver har altså en lovlige videregivelseshjemmel i medfør af BKG-1536 jf. DBL § 11, stk. 2, nr. 1. SSI har lovlige behandlingshjemmel jf. DBL § 11, stk. 1.

Hvis videregivelsen sker mellem den 27. februar og den 15. april, så vil videregivelsen ikke være lovlige, da BKG-1536 på dette tidspunkt har hjemmel i en ophævet lov, og arbejdsgiver kan således ikke have videregivelseshjemmel i BDL § 11, stk. 2, nr. 1. De resterende hjemmelsgrundlag i DBL § 11, stk. 2, nr. 2 -4 er ikke tilstrækkelige som videregivelseshjemmel, hvorfor en eventuel videregivelse jf. BKG.1536 i denne periode vil ske uden et tilstrækkeligt behandlingsgrundlag. Dette er på trods af at SSI stadig har en gyldig behandlingshjemmel i DBL § 11, stk. 1, da der både skal være en videregivelseshjemmel og en behandlingshjemmel.

Hvis videregivelsen sker efter den 15. april, vil videregivelsen formentligt være lovlige, da videregivelsen her vil ske i medfør af BKG-650, som har hjemmel i epidemilov-285, som er gældende lov. Dog er det uafklaret om BKG-650 vil ophæves efter 4 uger jf. epidemilov-285 § 53, stk. 2, eller om den vil ophæves den 31. august 2021 jf. BKG.650 § 6, stk. 2. I skrivende stund er BKG-650 fortsat gældende lovgivning jf. Karnovs database¹³³.

Om videregivelsen er gennemsigtig, kommer an på om den ansatte bliver oplyst om behandlingens eksistens og får nærmere detaljer om denne. Disse oplysninger kan gives ved at SSI eller arbejdsgiveren opfylder oplysningspligten. Alt efter om arbejdsgiveren er bekendt med at SSI kan anmode om personnumre på tidspunktet for dennes indsamling af sine ansattes personnumre, er det enten SSI eller arbejdsgiveren der er ansvarlig for at opfylde oplysningspligten jf. DBF art. 13 og 14. SSI kan ikke fritages fra deres oplysningspligt jf. DBF art.14, stk. 5 eller få den begrænset jf. DBL § 22. Arbejdsgiveren kan heller ikke få begrænset sin oplysningspligt jf. DBL § 22. Det er uafklaret om arbejdsgiver ved videregivelsen til SSI, videregiver oplysningerne til et andet formål end det de er indsamlet til. Hvis dette er tilfældet, skal arbejdsgiver opfylde sin oplysningspligt jf. DBF art. 13, stk. 3, idet de ikke kan få begrænset deres oplysningspligt jf. DBL § 23.

Behandlingen vil være rimelig, hvis den ansatte har kendskab til videregivelsen, og hvis dennes rimelige forventninger til videregivelsen bliver taget i betragtning. Såfremt SSI eller arbejdsgiveren overholder oplysningspligten, vil den ansatte få kendskab til behandlingen. Det

¹³³ <https://pro.karnovgroup.dk/document/7000869265/1> (Besøgt den 19-05-2021)

vil dog stride mod den ansattes rimelige forventninger til videregivelsen, hvis den finder sted i tidsrummet mellem den 27. februar og den 15. april. Den ansatte må rimeligt kunne forvente at dennes personnummer videregives på et lovligt grundlag.

Kapitel IV – Komparativt udsyn til L-136

12. L-136's indhold

L-136 er en norsk lov, som trådte i kraft den 4. december 2020. Denne er blevet medtaget i det komparative udsyn med henblik på at klargøre, hvordan andre medlemslande har håndteret de persondataretlige aspekter af lovgivning med lignende indhold til BKG-1536.

Hvor BKG-1536 omhandler en videregivelse af personnumre mellem en arbejdsgiver og SSI med henblik på tilbud om undersøgelse af Covid-19, så omhandler L-136 en "Koronakommisjons" indsamling af personoplysninger, med henblik på at gennemgå og evaluere de norske myndigheders håndtering af Covid-19 pandemien i Norge jf. L-136 § 1. Formålet med de to regler er således meget forskellige, og omfanget af de personoplysninger de kan anmode om varierer også, se afsnit 3.2.9.

Efter L-136 § 2, kan enhver videregive personoplysninger som er nødvendige for Koronakommisjonens arbejde. Dette er på trods af en eventuel tavshedspligt, som altså tilsidesættes. "Enhver" dækker over offentlige myndigheder, personer som er underlagt tavshedspligt som følge af deres profession og personer med tavshedspligt på andet grundlag. Bestemmelsen giver denne persongruppe adgang til at videregive personoplysninger underlagt af tavshedspligt, men forpligter dem ikke til dette. Det bemærkes, at det for de fleste relevante organer og enkeltindivider vil være ønskværdigt at efterkomme en videregivelse af personoplysninger, hvorfor en egentlig forpligtelse ikke vil være nødvendig.¹³⁴

Koronakommisjonens tilgang til personoplysninger er begrænset til at omfatte oplysninger som er nødvendige for at de kan varetage de opgaver der følger af lovgivningen. Hvis det er tilstrækkeligt for Koronakommisjonen at anvende anonymiserede oplysninger, så skal de gøre dette¹³⁵. Nødvendighedsvurderingen foretages af det pågældende organ som er i besiddelse af de personoplysninger som Koronakommisjonen ønsker tilgang til. Bestemmelsen

¹³⁴ Prop. 139 L (2019-2020), Forslag til lovvedtak, s. 20

¹³⁵ Prop. 139 L (2019-2020), Forslag til lovvedtak, s. 41

skal ses som et supplerende retsgrundlag for udlevering og indhentning af almindelige personoplysninger jf. DBF art. 6, stk. 3 jf. art. 6, stk. 1, litra e, hvorefter behandling af almindelige personoplysninger kan ske, såfremt behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller henhører under en offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Behandlinger efter DBF art. 6, stk. 1, litra e skal fremgå af EU-ret eller national ret jf. DBF art. 6, stk. 3.¹³⁶

Yderligere lægges det til grund, at L-126 § 2 udgør en undtagelse mod behandling af følsomme personoplysninger jf. DBF art. 9, stk. 2, litra g, hvorefter behandling kan ske hvis det er nødvendigt af hensyn til væsentlige samfundsinteresser, og det sker på grundlag af EU-ret eller national ret¹³⁷.

Efter L-136 § 3, så er ethvert medlem af Koronakommisjonen og enhver der udøver tjeneste eller arbejde for denne, underlagt tavshedspligt efter den norske forvaltningslov, som varer 60 i år. Hvis medlemmer kommer i besiddelse af oplysninger, der er underlagt en strengere tavshedspligt end den i den norske forvaltningslov, så er det de strengere regler der gælder. Det er lagt til grund, at L-136 § 3 giver retsgrundlag for indsamling af personoplysninger omfattet af DBF art. 6, stk. 3 og art. 9 og 10¹³⁸.

L-136 § 4 indeholder hjemmel til Koronakommisjonens behandling af de indsamlede personoplysninger. De kan behandle personoplysninger som er nødvendige for at opfylde formålet med Koronakommisjonens arbejde. De behøver ikke samtykke fra dem personoplysningerne vedrører, heller ikke hvis disse personoplysninger er omfattet af DBF art. 9 og 10. Samtykke anvendes ikke, idet hverken samtykke eller anonymisering af oplysninger regnes for at sikre Koronakommisjonen tilstrækkelig adgang til de personoplysninger som vil være nødvendige for dem. De har således brug for den mere omfattende tilgang, som L-136 § 4 giver dem.¹³⁹

De registrerede hvis personoplysninger behandles, kan ikke udøve deres ret til indsigt jf. DBF art. 15, hvis det vil kræve en uforholdsmæssig stor indsats fra Koronakommisjonen. Denne begrænsning foretages med hjemmel i DBF art. 23, stk. 1, litra e, da det ikke vil være hensigtsmæssigt at Koronakommisjonen skal bruge tid på at efterkomme enhver anmodning

¹³⁶ Prop. 139 L (2019-2020), Forslag til lovvedtak, s. 20

¹³⁷ Prop. 139 L (2019-2020), Forslag til lovvedtak, s. 20 - 21

¹³⁸ Prop. 139 L (2019-2020), Forslag til lovvedtak, s. 26

¹³⁹ Prop. 139 L (2019-2020), Forslag til lovvedtak, s. 37

om indsigt de får, da dennes arbejde skal foregå i en tidsbegrænset periode. Det lægges til grund, at selvom Koronakommisjonenens behandling af personoplysninger er indgribende, så bliver den godtgjort af den store samfundsnytte den har.¹⁴⁰ Der foretages ikke yderligere begrænsninger i de registreredes rettigheder, og de har stadig mulighed for at klage til Data-tilsynet over et afslag på indsigt i behandlingen¹⁴¹.

Af L-136 § 5 fremgår det at Koronakommisjonen ikke kan bruge personoplysninger indsamlet i medfør af L-136 § 2 som bevis i en senere straffesag eller civilsag. Denne bestemmelse er indsat for at forhindre, at personer med relevant information ikke ønsker at videregive oplysningerne til Koronakommisjonen af frygt for at de senere vil blive brugt i retssager mod vedkommende eller nogen som står denne nær.¹⁴²

L-136 § 6 fastsætter, at når Koronakommisjonen er færdigt med sit arbejde med at gennemgå og evaluere myndighedernes håndtering af Covid-19 pandemien, så skal de indsamlede personoplysninger som er omfattet af arkiveringspligten arkiveres i overensstemmelse med reglerne i den norske arkivlov og udleveres til et arkivdepot. Materiale som ikke er omfattet af arkiveringspligten skal kasseres. Det er Koronakommisjonen som står for at afgrænse hvilket materiale der arkiveres, og hvilket der kasseres.

Efter L-136 § 7, så ophæves L-136 §§ 2 og 4, når kommisjonen har afsluttet sit arbejde. Derved ophæves de bestemmelser som regulerer koronakommisjonenens tilgang til personoplysninger og som giver Koronakommisjonen hjemmel til at behandle de indsamlede personoplysninger, når deres arbejde er ophørt.

Formuleringen ”når Kommisjonen har afsluttet sit arbejde” er ikke nødvendigvis når Koronakommisjonen har afgrænset materialet jf. L-136 § 6, da det ikke kan udelukkes at der i dette arbejde kan opstå situationer hvor det kræves at der udarbejdes tillæg til Kommisjonenens evaluering. I en sådan situation vil et være vigtigt at Koronakommisjonen fortsat kan behandle de pågældende personoplysninger, hvorfor der ikke vil ske ophævelse jf. L-136 § 7.¹⁴³

¹⁴⁰ Prop. 139 L (2019-2020), Forslag til lovvedtak, s. 30

¹⁴¹ Prop. 139 L (2019-2020), Forslag til lovvedtak, s. 31

¹⁴² Prop. 139 L (2019-2020), Forslag til lovvedtak, s. 33

¹⁴³ Prop. 139 L (2019-2020), Forslag til lovvedtak, s. 36

Koronakommisjonen færdiggjorde sin rapport om de norske myndigheders håndtering af Covid-19 pandemien den 14. april 2021, men der foreligger ikke oplysninger om, hvorvidt L-136 §§ 2 og 4 er ophævet jf. L-136 § 7¹⁴⁴.

13. Ligheder med BKG-1536

L-136 har den lighed med BKG-1536, at henholdsvis SSI og Koronakommisjonen er afgrænsede i forhold til hvornår de kan indsamle personoplysninger. SSI kan kun anmode om personnumre fra arbejdsgiver, såfremt de ansatte oplysningerne vedrører tilhører en målgruppe som myndighederne finder relevante at teste jf. BKG-1536 § 1. Koronakommisjonen kan kun få videregivet personoplysninger, som er nødvendige for udførelsen af deres arbejde jf. L-136 § 2. I begge tilfælde er afgrænsningen forholdsvis bred i sin ordlyd, idet det ikke fremgår klart hvem der er den relevante målgruppe, eller hvilke typer af personoplysninger der potentielt er relevante for Koronakommisjonens arbejde.

De har yderligere det til fælles, at det er frivilligt for den som besidder personoplysningerne, om de vil videregive dem til SSI og Koronakommisjonen. For L-136's vedkommende fremgår det af forarbejderne, at det ikke ville være nødvendigt med en egentlig forpligtelse, da det ville være i de relevante organers interesse at efterkomme anmodningen. Det samme kan formodes at gøre sig gældende for BKG-1536, idet det vil være i de fleste arbejdsgiveres interesse at få undersøgt sine ansatte for Covid-19. I begge tilfælde "kastes bolden" i høj grad hen til den der besidder personoplysningerne, og det må være op til dem om der skal ske en videregivelse.

Både L-136 og BKG-1536 har en ophævelsesklausul indsat i henholdsvis BKG-1536 § 6 og L-136 § 7.

14. Forskelle fra BKG-1536

For det første, så er L-136 en lov, mens BKG-1536 er en bekendtgørelse. L-136 er således vedtaget af det norske "Storting" gennem en omfattende lovgivningsproces. Der er 44 siders lovforarbejder i lovforslaget som fremsat, og yderligere høringsnotater, som klargør intentionen bag lovgivningen, og de beskyttelseshensyn der er taget for at varetage de registreredes rettigheder. BKG-1536 har som en bekendtgørelse med hjemmel i hastelovgivning

¹⁴⁴ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2021-6/id2844388/> (Besøgt den 12-05-2021)

meget begrænsede forarbejder, og som resultat deraf, er der mange uklarheder i formuleringen, se afsnit 3.3.

Tavshedspligt er, modsat for BKG-1536, et centralt omdrejningspunkt i L-136. Koronakommisjonen kan anmode om personoplysninger fra enhver, uanset at denne person er underlagt tavshedspligt om oplysningerne jf. L-136 § 2. Ethvert medlem af Koronakommisjonen er yderligere underlagt en tavshedspligt på minimum 60 år om de oplysninger som de kommer i besiddelse med jf. L-136 § 3. I og med at L-136 har et bredere spektrum af oplysninger de kan indsamle, er beskyttelseshensynet også større. Beskyttelseshensynet varetages, foruden tavshedspligten i § 3, af L-136 § 5 og 6, hvorefter de indsamlede personoplysninger ikke kan anvendes i en senere straffesag eller civilsag, og skal arkiveres eller kasseres når Koronakommisjonens arbejde er færdigt. Sådanne hensyn er ikke taget i BKG-1536.

I L-136 er der indsat en begrænsning i den registreredes ret til indsigt jf. DBF art. 15. En sådan begrænsning er ikke i BKG-1536, men dette skyldes formentligt at Koronakommisjonen behandler en langt større spektrum af personoplysninger end SSI gør i medfør af BKG-1536. SSI ville altså godt kunne overkomme af efterkomme registreredes anmodninger om indsigt, da deres indsamling og efterfølgende behandling er på en langt mindre skala.

Endnu en forskel mellem BKG-1536 og L-136 er, at SSI's behandlingshjemmel ikke fremgår direkte af BKG-1536, men må udledes fra den nationale lovgivning DBL. Koronakommisjonen har sin behandlingshjemmel til de oplysninger de indsamler i L-136 § 4, så behandlingshjemlen er indsat direkte i lovgivningen, i stedet for at finde i anden national lovgivning. Et krav til Koronakommisjonens behandling af oplysningerne er, at behandlingen er nødvendig for udførelsen af deres arbejde – så samme betingelse som med deres indsamling jf. L-136 § 2. Desuden fremgår det tydeligt af forarbejderne til L-136 §§ 2 og 3, hvilke artikler i DBF som §§ 2 og 3 baserer sin adgang til indsamling af både almindelige og følsomme personoplysninger efter DBF art. 6, 9 og 10 på. Dette fremgår ikke klart af BKG-1536, igen på grund af mangel på forarbejder og uddybende kommentarer.

15. Har L-136 de samme problemer som BKG-1536?

Af BKG-1536 § 1 fremgår det ikke hvad SSI's behandlingshjemmel og arbejdsgivers videregivelseshjemmel jf. DBL og DBF er. Dette er heller ikke klargjort i forarbejder, idet der ikke er nogen til selve bekendtgørelsen. Det kræver altså, at man må sætte sig grundigt ind i den

databeskyttelsesretlige lovgivning, for at kunne udlede på hvilken baggrund man retmæssigt kan behandle og videregive personnumre efter BKG-1536 § 1. I modsætning til BKG-1536, så fremgår overvejelser om behandlingshjemmel og videregivelseshjemmel meget klart af lovforarbejderne til L-136 §§ 2 og 4, hvorefter

Behandlingshjemlen og videregivelseshjemlen i L-136 §§ 2 og 4, ophæves i medfør af L-136 i § 7, når Koronakommisjonen har afsluttet sit arbejde. Denne forholdsvis fleksible ophævelsesdato gør, at L-136 §§ 2 og 4, hvis behovet opstår, fortsat kan anvendes som videregivelseshjemmel og behandlingshjemmel, selv i tiden efter at Koronakommisjonen har udarbejdet rapporten om de norske myndigheders håndtering af Covid-19. Dette står i kontrast til den faste ophævelsesdato i BKG-1536, som, frem for den fleksible tilgang, i stedet blev "forlænget" gennem epidemilov-285, hvilket resulterede i perioden med manglende lovhjemmel.

I samme tråd er de tiltag der er taget for at varetage den registreredes interesser markant klarere i L-136, da der er dybdegående lovforarbejder til denne. Beskyttelseshensyn er stillet om mod hvor indgribende behandlingen og videregivelsen er, og afvejningsmomenterne fremgår direkte af teksten. Dette er ikke tilfældet med BKG-1536 blandt andet grundet mangel på forarbejder.

Kapitel V – Konkluderende

16. Konklusion

BKG-1536 trådte i kraft den 31. oktober 2021 og havde sit hjemmelsgrundlag i epidemilov-1444 §§ 21a og 21b, hvorefter sundheds- og ældreministeren for at hindre smitte og udbredelse af Covid-19, kan fastsætte regler om fysiske og juridiske personers samt myndigheders oplysningsforpligtelser og regler om behandling af personoplysninger.

BKG-1536 § 1 åbner op for muligheden for, at private arbejdsgivere kan videregive deres ansattes personnumre, hvis SSI anmoder om dem. SSI anmoder om personnumrene, så de efterfølgende kan behandle dem med henblik på entydig identificering af de ansatte. Den entydige identifikation skal anvendes til at tilbyde de ansatte en undersøgelse af om de har eller har haft Covid-19, som led i smitteopsporing og smitteforebyggelse af Covid-19.

SSI og arbejdsgiveren vil ved videregivelse jf. BKG-1536 § 1 være selvstændige dataansvarlige. Ved videregivelse af oplysninger fra én selvstændig dataansvarlig til en anden, skal der være en videregivelseshjemmel og en behandlingshjemmel før behandlingen kan finde sted. Den ansatte er den registrerede, idet det er dennes personnummer der videregives.

I DBF art. 5, stk. 1, litra a er der fastsat et princip om god databehandlingskik. Efter dette princip skal personoplysninger behandles lovligt, rimeligt og på en gennemsigtig måde i forhold til den registrerede. Et databeskyttelsesretligt princip indeholdt i DBF art. 5, skal overholdes i forbindelse med enhver form for behandling af personoplysninger. Det er den dataansvarlige for en behandling, som er ansvarlig for at overholde princippet om god databehandlingskik jf. princippet om ansvarlighed i DBF art. 5, stk. 2.

Det underlæggende princip om lovlighed indeholdt i princippet om god databehandlingskik tilsiger, at behandling alene kan finde sted, hvis denne har et tilstrækkeligt behandlingsgrundlag i enten DBF, DBL eller anden EU-ret. Yderligere skal der være udtrykkelig lovhjemmel, hvis der sker en begrænsning af databeskyttelsen.

Om videregivelsen af personnumre til SSI jf. BKG-1536 er lovlig jf. DBF art. 5, stk. 1, litra a, kommer altså an på om der er et tilstrækkeligt behandlingsgrundlag og et tilstrækkeligt videregivelsesgrundlag til behandlingen.

Hvis videregivelsen sker før den 27. februar 2021, vil epidemilov-1444 stadig være gældende lov, og BKG-1536 vil have gyldig hjemmel i epidemilov-1444 §§ 21a og 21b. Derved kan arbejdsgiver have sin videregivelseshjemmel i BKG-1536 § 1 jf. DBL § 11, stk. 2, nr. 1. SSI har sin behandlingshjemmel i DBL § 11, stk. 1, idet de behandler personnumrene med henblik på entydig identifikation af de ansatte. Der er således både en gyldig videregivelseshjemmel og en gyldig behandlingshjemmel, hvorfor videregivelsen her vil være lovlig.

Hvis videregivelsen sker mellem den 27. februar og den 15. april 2021, så vil epidemilov-1444 være ophævet og epidemilov-285 vil være trådt i kraft. BKG-1536 ophører først den 15. april 2021, hvorfor den stadig anvendes som videregivelseshjemmel i dette tidsrum. BKG-1536's hjemmelsgrundlag i epidemilov-1444 er dog ikke en hjemmel i gældende lov, hvorfor hver videregivelse foretaget i medfør af BKG-1536 § 1 jf. DBL § 11, stk. 2, nr. 1. i denne periode vil ske uden gyldig videregivelseshjemmel. Der er ikke en gyldig videregivelseshjemmel i DBL § 11, stk. 2, nr. 2 – 4, som kan anvendes i stedet, idet betingelserne for

anvendelse ikke er opfyldt. SSI har fortsat en gyldig behandlingshjemmel i DBL § 11, stk. 1, men de bør ikke behandle personoplysninger som de har modtaget ved en ulovlig videregivelse. Da der er i denne periode ikke er en gyldig videregivelseshjemmel, er behandlingen ikke lovlig jf. DBF art. 5, stk. 1, litra a.

I perioden efter den 15. april 2021, vil BKG-1536 være ophævet og BKG-650 vil være trådt i kraft med hjemmel i epidemilov-285 § 53. Indholdet af BKG-650 er identisk med indholdet af BKG-1536, men BKG-650 har fra dens udstedelse hjemmel i gældende ret, og er derfor et gyldigt videregivelsesgrundlag jf. DBL § 11, stk. 2, nr. 1. SSI har fortsat sin gyldige behandlingshjemmel i DBL § 11, stk. 1, idet videregivelse efter BKG-650 også sker med henblik på entydig identifikation af ansatte.

Det er dog uafklaret om videregivelse jf. BKG-650 vil være lovlig, da der i BKG-650 er indsat en udløbsklausul jf. epidemilov-285 § 53, stk. 2, som medfører at BKG-650 højst har en gyldighed på op til 4 uger ad gangen. BKG-650 udløber først den 31. august jf. BKG-650 § 6, stk. 2, hvorfor det er uafklaret om bekendtgørelsen vil have gyldighed ud over de 4 uger efter dens udstedelse, eller om den, den 13. maj, skal forlænges i overensstemmelse med reglerne i epidemilov-285 § 53, stk. 2. Overordnet vil videregivelsen her være lovlig idet der er en gyldig videregivelseshjemmel og behandlingshjemmel, men det er uafklaret, om videregivelseshjemmelen vil være gyldig fra den 13. maj.

Det underlæggende princip om gennemsigtighed indeholdt i princippet om god databehandlingsskik, tilsiger at den registrerede bør have lettilgængelig og letforståelig information om indsamling og behandling af dennes personoplysninger. Det skal yderligere være klart for den registrerede hvem der er dataansvarlig for behandlingen og hvad formålet med denne er. Princippet om gennemsigtighed opfyldes gennem den dataansvarliges oplysningspligt jf. DBF art. 13 og 14. Alt efter de nærmere omstændigheder ved videregivelsen, kan det være enten SSI eller arbejdsgiveren som skal opfylde oplysningspligten over for den ansatte.

Hvis arbejdsgiveren på tidspunktet for indsamlingen af den ansattes personnumre ikke var bekendt med at SSI kunne anmode om personnumre jf. BKG-1536 § 1, så vil det være SSI som skal opfylde oplysningspligten over for den ansatte jf. DBF art. 14. SSI er ikke undtaget for sin oplysningspligt jf. DBF art. 14, stk. 5, og kan ikke begrænse oplysningspligten jf. DBL §

22, stk. 1, 2 eller 4. Princippet om gennemsigtighed er således overholdt, såfremt SSI opfylder sin oplysningspligt i overensstemmelse med indholdet i DBF art. 14.

Det forekommer uafklaret om videregivelsen sker til et formål der er så anderledes end til det hvortil de er indsamlet, at arbejdsgiveren skal opfylde en selvstændig oplysningspligt, og oplyse den ansatte om videregivelsen. Hvis det findes at formålet er et andet, så skal de opfylde deres oplysningspligt, idet de ikke kan få begrænset deres oplysningspligt jf. DBL § 23.

Hvis arbejdsgiveren på tidspunktet for indsamlingen af den ansattes personnumre er bekendt med at SSI kan anmode om personnumre jf. BKG-1536 § 1, og har til hensigt at efterkomme en sådan anmodning, så er det arbejdsgiveren, som på tidspunktet for indsamlingen af den ansattes personnumre, skal opfylde sin oplysningspligt jf. DBF art. 13. Arbejdsgiveren er ikke undtaget at opfylde sin oplysningspligt jf. DBF art. 13, stk. 4, og kan ikke begrænse oplysningspligten jf. DBL § 22, stk. 1, 2 eller 4. Princippet om gennemsigtighed er således overholdt, såfremt arbejdsgiveren opfylder sin oplysningspligt i overensstemmelse med indholdet i DBF art. 13.

Det underlæggende princip om rimelighed indeholdt i princippet om god databehandlingskik, tilsiger at enhver behandling af personoplysninger skal ske i overensstemmelse med den "ånd" der udtrykker forordningens beskyttelsesinteresse. Princippet forudsætter blandt andet at den dataansvarlige skal sørge for at den registrerede kan få kendskab til og oplysninger om en behandlings eksistens. De skal overveje behandlingens potentielle negative konsekvenser og anerkende den registreredes "rimelige forventninger" til databehandlingen.

Princippet om rimelighed indeholder det samme hensyn som princippet om gennemsigtighed – at de ansatte får kendskab til behandlingen. Såfremt SSI eller arbejdsgiveren opfylder oplysningspligten, vil dette være opfyldt. Dog vil dét at der potentielt kan ske en videregivelse uden gyldig videregivelseshjemmel i tidsrummet mellem den 27. februar og den 15. april 2021 stride mod princippet om rimelig behandling, da den ansatte med rimelighed må kunne forvente at dennes personnummer videregives på et lovligt grundlag. Videregivelsen vil være rimelig såfremt oplysningspligten overholdes, og den finder sted i et af de tidsrum hvori den er lovlig.

Den norske lovgivning L-136 omfatter videregivelse af enhver type af personoplysninger indsamlet fra enhver, og har derfor et større beskyttelseshensyn at varetage. Derfor er der flere forskelle fra BKG-1536 i forhold til hvilke tiltag der tages for at beskytte den registreredes rettigheder, herunder en streng tavshedspligt og forbud mod anvendelse af indsamlede personoplysninger til straffesager og civilsager.

L-136 undgår BKG-1536's problem med modarbejdende udløbsklausuler, ved at have en fleksibel ophævelsesdato som muliggør videregivelse og behandling, selv efter de har nået formålet med indsamlingen.

En anden væsentlig forskel fra BKG-1536 er, at der er større klarhed i lovgivers intention med L-136, idet enkelte ordvalg er forklaret og overvejelser om behandlingshjemmel og videregivelseshjemmel fremgår meget tydeligt af forarbejderne til L-136.

Opsummerende så vil private arbejdsgiveres videregivelse af deres ansattes personnumre til SSI jf. BKG-1536 § 1 harmonere med princippet om god databehandlingsskik i perioden før den 27. februar, såfremt oplysningspligten overholdes. I perioden mellem den 27. februar til den 15. april vil videregivelsen stride mod flere aspekter af princippet om god databehandlingsskik, da videregivelsen her ikke vil være lovlig eller rimelig. Princippet om gennemsigtighed vil fortsat overholdes, såfremt den dataansvarlige opfylder sin oplysningspligt.

Set i forhold til den norske lovgivning L-136, så er formålet med BKG-1536 overvejende det samme, men Norge har gjort sig flere overvejelser omkring lovgivningens behandlings- og videregivelseshjemmel i forhold til DBF, lovgivningens potentiale for anvendelse ud over ophævelsestidspunktet, og hvilke tiltag der skulle tages for at sikre de fornødne garantier for den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser. Disse forhold gør, at L-136 i højere grad varetager princippet om god databeskyttelsesskik jf. DBF art. 5, stk. 1, litra a, set i forhold til BKG-1536.

Litteraturliste

EU-forordninger

- EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse)

Love og bekendtgørelser

- Bekendtgørelse 2020-10-28 nr. 1536
- Bekendtgørelse 2021-04-13 nr. 650
- LBK 01/10/2020 nr. 1444
- Lov 2018-05-23 nr. 502 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (Databeskyttelsesloven)
- Lov 27/02/2021 nr. 285

Lovforarbejder og betænkninger

- Betænkning til lovforslag 133 12-03-20
- Justitsministeriet, Betænkning nr. 1565 "Databeskyttelsesforordningen og de retlige rammer for dansk lovgivning", Del I, bind II
- Justitsministeriet, Betænkning nr. 1565 "Databeskyttelsesforordningen og de retlige rammer for dansk lovgivning", del I, bind I
- Lovforslag 133 12-03-20 som fremsat
- Lovforslag 134 22-12-20 som fremsat
- Lovforslag 68 25-10-17 som fremsat

Afgørelser fra Datatilsynet

- j.nr. 2004-311-0406
- j.nr. 2011-632-0103

Retspraksis fra andre medlemsstater

- LaLiga - https://www.eldiario.es/tecnologia/agencia-proteccion-datos-liga-micro-fono_1_1510607.html#click=https://t.co/RI3qZzucaB (Besøgt d. 5-5-2021)

Datatilsynets vejledninger

- Datatilsynet vejledning om databeskyttelse i forbindelse med ansættelsesforhold, november 2018
- Datatilsynet vejledning om fortegnelser, august 2020
- Datatilsynet vejledning om samtykke, maj 2021
- Datatilsynets vejledning om dataansvarlige og databehandlere, november 2017
- Datatilsynets vejledning om de registreredes rettigheder, juli 2018

Materiale fra Databeskyttelsesrådet

- EDPB, Retningslinjer 2/2019 for behandling af personoplysninger i henhold til artikel 6, stk. 1, litra b), i GDPR i forbindelse med leveringen af onlinetjenester til registrerede, version 2.0, oktober 2019

Artikel 29-gruppens retningslinjer

- Artikel 29-Gruppen, Retningslinjer for gennemsigtighed i henhold til forordning 2016/679, 2018
- Artikel 29-Gruppen, Retningslinjer vedrørende samtykke i henhold til forordning 2016/679, 2018,

Retslitteratur

- Carsten Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, 2. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2018
- Jens Evald, Juridisk teori, metode og videnskab, 2. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2020
- Kristian Korfits Nielsen og Anders Lotterup, Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven med kommentarer, 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2020
-

- Peter Blume, Databeskyttelsesret, 5. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2018
- Peter Blume, Den nye persondataret, 2. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2018
- Peter Blume, Persondatarettens kilder og metode, 1. udgave, Djøf forlag
- Sten Bønsing, Almindelig forvaltningsret, 3. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2013

Udenlandsk lovgivning og lovforarbejder

- Lov 2020-12-04-136 om informasjonstilgang m.m. for den uavhengige kommisjonen som skal gjennomgå og evaluere myndighetenes håndtering av covid-19-pandemien i Norge (Koronakommisjonen)
- Prop. 139 L (2019-2020), Forslag til lovvedtak

Hjemmesider

- <http://thinkeuropa.dk/politik/tidslinje-over-coronakrisen-hvad-skete-der-og-hvor-naar> (Besøgt d. 09-05-2021)
- <https://pro.karnovgroup.dk/document/7000869265/1> (Besøgt den 19-05-2021)
- <https://www.datatilsynet.dk/databeskyttelse/hvad-er-personoplysninger> (Besøgt den 25-04-2021)
- <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2021-6/id2844388/> (Besøgt den 12-05-2021)
- <https://www.regjeringen.no/no/tema/lov-og-rett/innsikt/ny-personopplysningslov/id2592984/> (Besøgt den 10-05-2021)
- <https://www.ssi.dk/om-ssi/persondatapolitik> (besøgt den 6-5-2021)

Øvrige kilder

- Sundhedsministeriet, Covid-19: Teststrategi, 25. marts 2021